

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32—, polletno
Din 16—, četrtletno Din 9—, in-
zemstvo Din 64—.

Poštno-čekovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Koroška, 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000—, pol strani Din 1000—,
četrt strani Din 500—, $\frac{1}{4}$ strani
Din 250—, $\frac{1}{8}$ strani Din 125—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1—.

Sodobni Atila.

Huni so bili mongolski narod, ki je pred 1500 leti prihrumel iz Azije v Evropo. Pod poveljstvom kralja Atile so hunske tolpe divjale od pokrajine do pokrajine, od mesta do mesta, od vasi do vasi. Njihov pojav je povsod pomenjal pokolj, pustoš, razdejanje, smrt. Zagorele so hiše, ki so stale ob cestah, po katerih je hrumpela hunska druhal. Cerkve so postale plen ropa in požiga. Cela mesta so se spreobrnila v kup pepela, kamenja in razvalin. Človeška kultura (prosveta) ni dotlej poznala tako zakletega sovražnika, kot so bili Huni. V našem narodu se je spomin na tega divjaškega razdejalca ohranil v znanem pregovoru: »Kamor stopi kopito hunskega konja, tam ne raste več trava.«

Zgodovina človeštva poroča o posnemovalcih hunskega razdiranja, rušenja in pustošenja. Ocenjuje jih po njihovih zlo dejstvih ter jih uvršča v razne vrste. Kdor je le količkaj pogledal v zgodovino človeštva, dobro ve, koliko gorja so tekom stoletij prizadeli ljudem in celim narodom taki hunski razdejalcji. Ni pa ga bilo — in zgodovina ga ne pozna — močnejšega, zagrizenejšega in nevarnejšega zastopnika hunizma, kot je sodobni boljševiški komunizem. Ni ga dala Azija — skotil se je v Evropi. Zasnoval ga je po nauku brezbožne nemške filozofije (modroсловja) nemški židovski pisatelj Karl Marks. Ruski revolucionar Lenin ga je ozivotvoril v Rusiji ter ga tako vrnil Aziji, ki je domovina hunizma.

Ta označba za boljševizem ni pretirana. Rusija je dokaz za to. Rusko ljudstvo je mnogo pretrpelo tekom svoje zgodovine od raznih mongolskih plenilcev ter razdejalcev. Nobenemu pa se ni posrečilo, da bi bil oplenil in osiromašil vse ljudstvo, kakor je to storil boljševizem. Mnoho cerkva so požgali divjaški napadalci. Toda v vsej dobi, odkar je ruski narod stopil v zgodovino, do boljševiške revolucije, ni bilo v Rusiji opustošenih, razdejanih ali pa svojemu bogoslužnemu namenu odtegnjenih toliko cerkva, kot v času boljševiškega vladstva. Hunizem je bil morilec tujih ljudi. Boljševizem pa mori otroke lastnega naroda: sama boljševiška revolucija je pomorila 2 milijona ljudi, morda več kot šteje ljudi naš narod. In boljševizem mori naprej, mori celo svoje lastne duševne očete, kot se to dogaja v Rusiji z opozicionelimi voditelji proti vsemogočniku Stalinu.

Kamor stopi v Evropi boljševiško kopito, ovene in pogine kultura, prosveta, civilizacija. To kopito je spremenilo Me-

hiko v deželo krvi, razdejanja in nesreče. Dokler ne bo ta narod vrgel raz sebe to kopito, ne bo vzvetela med ljudstvom prosveta, omika in sreča. Kaj more to moderno hunske kopito napraviti iz države in naroda, osvetljuje sedaj svetu z bengalično lučjo nesrečna Španija. Komunisti so španskemu ljudstvu oblubljali osvoboditev, demokracijo, srečo in napredek. Prinesli pa so mu to, kar je nosilo po Evropi hunske kopito: požig cerkva, samostanov, šol, bolnišnic in sirotišnic, ropanje, plenitev in moritev.

Evropski narodi so se pred 1500 leti dvignili zoper Hune ter jih končno premagali. Med prvimi, ki se je postavil v

bran proti njim, je bil rimskega papeža. Kakor poroča svetovna zgodovina, je papež Leon Veliki pogumno stopil pred hunskega kralja Atila ter mu zaustavil pot, da ni dalje pustošil Italije. Tudi sedanji papež se je postavil na čelo gibanja zoper sodobni hunizem. Narode kliče na odpor proti boljševiško-komunistični brezbožnosti, ki spreminja ljudi v moreče zverine, katerim ni nič svetega. Hunizem je bil plod poganstva, boljševizem pa je plod modernega brezverstva in brezboštva. Rešitev je ne toliko v fizični sili, ki z njo razpolaga oblast in moč, marveč v duhovnem prerojenju v Kristusu in njegovem evangeliju. Le pravo in resnično krščanstvo, uveljavljeno v življenju posameznikov, narodov in držav, more ustaviti pot hunske-boljševiškemu kopitu.

V NAŠI DRŽAVI.

Slovo angleškega kralja od naše prestolice. Kakor znano, je prebil angleški kralj Edvard VIII. svoj letni dopust ob našem Jadranu. S svojo jahto je napravil izlet na otok Krf, kjer se je sestal z grškim kraljem. Obiskal je tudi Carigrad. S posebnim vlakom se je odpeljal v Bolgarijo, kjer je imel sestanek s kraljem Borisom. Ob koncu dopusta se je pomudil v Belgradu, kjer se je v spremstvu kneza namestnika Pavla sprehajal po ulicah, obiskal je knezov grad in iz Belgrada je nadaljeval pot na Dunaj.

Zunanji ministri Male zveze so imeli od 12. do 14. t. m. v Bratislavu svoj sestanek. Zunanji ministri dr. Stojadinovič, rumunski Antonescu in čehoslovaški dr. Krofta so se razgovarjali o raznih važnih vprašanjih sedajnega resnega političnega položaja v Evropi, kolikor se nanašajo na tri države Male zveze.

Dr. Korošec zastopa v odsotnosti predsednika vlade dr. M. Stojadinoviča. Predsednik vlade dr. Stojadinovič se je odpeljal pred sestankom v Bratislavu v Bukarešto, kjer je bil 9. septembra prisrčno sprejet in ga je na kolodvoru pričakal rumunski ministrski predsednik z ministri in raznimi zastopniki tujih držav. G. dr. Stojadinovič je imel razgovore z rumunskim predsednikom vlade in z zunanjim ministrom Antonescom. Predsednika naše vlade je sprejel tudi rumunski kralj in ga je povabil na kosilo. Dr. Stojadinovič se je odpeljal 11. septembra v spremstvu rumunskega zunanjega mini-

stra v Bratislavo na sestanek zunanjih ministrov Male zveze. V dneh odsotnosti je bil namestnik dr. Stojadinoviča notranji minister dr. Korošec.

Važni uspehi dr. Stojadinovičevih razgovorov v Bukarešti. Naš predsednik vlaude dr. Milan Stojadinovič se je na poti v Bratislavo ustavil v Bukarešti, kjer je imel s člani rumunske vlade važne razgovore, ki so se nanašali pred vsem na gospodarstvo. Eden teh sklepov, ki bodo zelo mnogo koristil naši državi, je ta, da bo Rumunija nas oskrbovala z bencinom, mi pa Rumune z bakrom. Dr. Stojadinovič je dosegel v Bukarešti še tudi to, da bodo v kratkem zaključena pogajanja radi gradnje mosta, ki bo vezal našo državo z Rumunijo.

Vzdrževanje osnovnih šol pade na banvine. »Službene novine« so prinesle uredbo o prenosu vzdrževanja osnovnih šol od podeželskih občin na banovine. Doslej so plačevale občine popravila šolskih poslopij, najemnino za najeta šolska poslopja, kurjavo, razsvetljavo in čiščenje poslopij, vzdrževanje šolskih vrtov, nabavo in vzdrževanje opreme, učil in pisarniških potrebščin za šolo, nabavo učnih knjig za revne učence, stinarino učiteljem ter kurjavo za upravitelja in šolskega slugo, če stanujeta v šoli. Od nove prenešene odredbe so izvzete šole po mestih, ki spadajo pod zakon o mestnih občinah. Če bi dosedanji dohodki za te šolske izdatke ne zadostovali, smejo banske uprave uvesti nove doklade na vse državne davke. Povečane banovinske doklade po mestih, ki še bodo sama vzdrževala šole, se ne bodo pobirale.

Ukinjena prepoved izvoza krme. Lani je bila zaradi slabe letine izdana prepoved izvoza za krmila, ki je bila pozneje

deloma preklicana. Ministrski svet je sedaj sprejel sklep, s katerim se ukinja prepoved izvoza ovsa, ječmena in slame. Ta sklep je stopil v veljavno 14. t. m. S tem dnem je prenehal v celoti sklep ministrskega sveta od 6. decembra 1935 o prepovedi izvoza krme.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Letni kongres nemške narodno-socijalistične stranke. Letni kongres narodno-socijalistične stranke je otvoril v Nürnbergu 8. septembra ob milijonski udeležbi državni kancler Adolf Hitler. Udeležence kongresa je pripeljalo v svečano okrašeno mesto Nürnberg 3000 posebnih vladov. Hitlerja so sprejeli z vsemi slovesnostmi in tudi z zvonenjem po cerkvah. Strankin kongres za leto 1936 se je vršil pod geslom: Nemčija gre v neizprosen boj proti boljevizmu! Hitler je napovedal v svojem govoru za Nemčijo 4-letko, ki bi naj prinesla Nemcem popolno gospodarsko osamosvojitev. V teku štirih let bi naj Nemčija izdelovala vse sirovine doma in bi postala čisto neodvisna od drugih držav. Važna je tudi Hitlerjeva izjava, v kateri je naglasil, da se Nemčija kljub bodoči gospodarski osamosvojitvi ne odpoveduje kolonijam in bo on ta boj dobojeval do zmage.

Težaven položaj francoske levicarske vlade. Francoski ministrski predsednik ima vedno hujše ežkoče s svojo ljudsko fronto, ki se krha na vseh koncih in krajih. Francoski komunisti so razljuteni, ker se je vlada postavila na stališče, da bo varovala napram Španiji nepristranost in ne bo tamošnjih levicarjev vsaj očito podpirala z vojnim materialom. Komunisti se maščujejo nad vlado s hujskanjem na štrajke. Stavkujoči delavci so se že zopet upali nad javna poslopja in je moralno poseči v ogrožene kraje vojaštvo. Komunisti nasprotujejo vladnim socijalistom z nemiri in z demonstracijami kjer koli se ponudi prilika. — Francosko levicarsko vlado močno skrbi dveletno vojaško slabovanje v Nemčiji. Kot odgovor na nemški razglas o raztegnitvi vojaške službe je izdelala Francija nov oboroževalni načrt, ki bi naj bil izveden v petih letih in so izdatki predvideni na 14 miliard frankov.

Obiski inšpektorja poljske vojske. Inšpektor poljske vojske general Rydz-Smigly je vrnil obisk šefu francoskega generalnega štaba. Iz Pariza pa se ni vrnil nazaj na Poljsko, ampak se je mudil v Benetkah, kjer je imel z italijanskimi državniki razgovore. Ta obisk spravlja v stik z željo, da bi se naj prijateljska vez med Francijo in Poljsko izpopolnila še z Italijo. Omenjene tri velesile bi naj tvorike ključ do sprave med Poljsko z državami Male zvezze. Med Poljaki in Čehoslovaki je že dolgoleten spor, ki se poglablja, ker se Poljska naslanja na Nemčijo, Čehoslovaška pa ima pogodbo z Rusijo. Koliko so vplivali obiski znamenitega poljskega generala na pomirjenje, bo pokazala bližnja bodočnost.

Trgovalci, kupujte šolske potrebščine za domače šole pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptaju!

Novo napredovanje upornikov v Španiji. Najvažnejši dogodek v španskem uporniškem napredovanju v minulem tednu je zasedba zelo važne vojaške postojanke mesta San Sebastian na severu. San Sebastian so zavzele bele čete v noči od 12. na 13. septembra. Anarhisti so pred pobegom mesto na večih krajinah zagrali, a je zgorelo le nekaj hiš.

Ruski komunistični agenti so se osmešili na Portugalskem. Portugalska je očito na strani španskih upornikov in jim tudi nudi po možnosti pomoč. To zadržanje Portugalske hudo jezi sovjetsko Rusijo, ki je hotela po svojih agentih zanetiti vstajo med portugalsko mornarico. Posadki dveh bojnih ladij sta se uprli in sta začeli streljati na obalne baterije, ki so odgovorile in poškodovale obe ladji. Zadeti križarki sta se udali, posadki so zaprli in vlada je proglašila nad prestolico Lisabono obsedno stanje. Od komunizma iz Moskve nameravani upor je bil v kali zadušen in je ruske sovjete poučil, da Portugalska ni Španija.

Važne spremembe v Rusiji na pohodu. Stalin se je sicer znebil za vedno s streli stare Leninove garde, njegovi čekisti še neprestano zapirajo ter streljajo trockiste, po diktatorju Rusije pa je segla neizprosna roka bolezni. Rdeči car Rusije je tako nevarno obolel, da so poklicali na pomoč najboljše zdravnike iz inozemstva. — Da je Stalinovo zdravstveno stanje resno ogroženo, nam dokazuje tudi dejstvo, da se že imenuje njegov naslednik in sicer vojni komisar Vorotilov. Predsednik sveta ljudskih komisarjev Molo-

to, ki Stalinu že dalje časa ni po godu, je bil imenovan za poslanika v Mehiki, kjer stalinistom ne bo več nevaren. — Poleg bližajočih se sprememb na najvišjih sovjetskih mestih ogroža ruski komunizem lakota v letošnji zimi. Kolektivno državno gospodarstvo na deželi je čisto odpovedalo. Žetev je izpadla skrajno slabo in poleg tega so razni državni nadzorniki pokradli ogromne količine žita in ga prodali. Rusija ima letos mnogo premožno žita za lastno prebivalstvo in vlada kakega žitnega izvoza niti ne omenja. Kar bo preostalo od največjega zla od komunizma po Stalini, bo pomandrala lakota, ki sigurno grozi letos nepregledno razsežnim russkim pokrajinam.

Neprestani resni nemiri v Palestini. Angleška oblast je zopet proglašila nad Palestino obsedno stanje in razne druge zakonske izjemnosti in je poslala tudi več vojaštva nad arabska plemena, ki hočejo nasilnim potom preprečiti naseljevanje Judov v Svetlo deželo. V zadnjem času so Arabci poostreni boje z angleškim vojaštvom. Na več mestih so pobili angleške posadke z oficirji vred. Angleži pošiljajo nad srdite upornike vojna letala.

Sirija v Mali Aziji samostojna. Nad Sirijo v Mali Aziji je vršila Francija pokroviteljstvo. Francija je sedaj priznala Siriji samostojnost. Izvedene bodo v novi samostojni državi volitve in tem bo sledilo osnovanje prve vlade. Francosko pokroviteljstvo nad Sirijo preneha, kakor hitro bo pristopila nova država k Društvu narodov. Dosedanji francoski nadkomisar bo zamenjan s poslanikom.

Slovenski tabor JRZ za Dolenjsko.

Zadnjo nedeljo 13. septembra se je vršil za Dolenjsko veličastno obiskan tabor JRZ v Novem mestu. Na taboru je bilo 10.000 Dolencov, ki so prisegli zvestobo Sloveniji in njenemu voditelju g. dr. Ant. Korošcu. Glavni govornik je bil minister g. dr. Miha Krek, ki je povdarjal gospodarsko delo sedajne vlade. Glede razmerja med nami in Slovenci je rekel, da hodimo mi Slovenci rādi tega v Belgrad, da od tam branimo slovenske koristi. V Belgradu se bo odločilo, koliko samostojnosti in samouprave bo imela posamezna dežela in tam se bo rešilo tudi hrvatsko vprašanje. Hrvati pa pravijo narobe: Ostali bomo doma toliko časa, da nam bo hrvatsko vprašanje zrelo in rešeno padlo v naročje. Zato tudi nam očitajo, da smo najprej ostali doma, potem pa smo šli v Belgrad. Pri tem pa smo se ravnali po

preprostem receptu slovenskega kmeta: Če so zunaj nalivi, toča, viharji, takrat sedi za pečjo, ko pa minejo, gre ven. Kadar je v Belgradu gred in hudo vreme, da pravi zastopniki ljudstva ne morejo ni opraviti, ostanemo doma, kadar pa se da kaj napraviti, moramo hiteti tja.

Drugi govornik g. dr. Fran Kulovec, glavni banovinski tajnik JRZ, je napovedal, da bodo 25. oktobra po vsej Sloveniji občinske volitve, pri katerih bo naše ljudstvo izpričalo svojo slovensko zavest in zvestobo. Posebno burno odobranje je žel g. govornik, ko je povdarjal, da mi Slovenci nismo in ne bomo odstupili od svojega programa in zahtevamo polno samoupravo. Govorila sta še Franc Smodej, tajnik glavnega odbora JRZ, in še en govornik.

Deca v Katoliški akciji. V Italiji se v Katoliški akciji prav vneto in uspešno udejstvujejo tudi otroci. Področje njihovega dela so pred vsem starši in drugi člani rodbine, domačini, sovraštniki in rojaki. Prav mnogo store otroci za misije in dela krščanskega usmiljenja. Meseca julija (od 17. do 21. julija) so odposlanci teh otrok poromali v Rim pod vodstvom organizacij katoliških gospa.

Bilo jih je kakšnih 5000 dečkov 9—10 let starih, ki so prišli iz raznih krajev Italije. Papežev državni tajnik kardinal Pacelli je opravil za te male romarje sveto mašo v cerkvi sv. Petra. Sv. Oče pa jih je sprejel v svoji poletni rezidenci Castelgandolfo v okolici Rima ter je imel na nje prav prisrčen nagovor. Otroci so mu izročili darove, zbrane samo med deco, za misijsone in dobodelne svrhe.

Boljševiški uspehi v Čehoslovaški. Čehoslovaška je s sovjetsko Rusijo zvezana s politično in vojaško zvezo. Ta stik izrablja kominternu (komunistična internacionala) za agitacijo v Čehoslovaški,

Sadovi komunistične propagande so že zdaj znatni. Na nekaterih srednjih šolah v Čehoslovaški sta že danes dve tretjini učencev komunistični. V kino-gledališčih se predvajajo komunistični filmi, v gledališčih se dajejo predstave komunistične vsebine. Na knjižnem trgu je mnogo knjig, ki proslavljajo, učijo in branijo komunističen sistem. Mnogo je takih društev, ki pod plaščem kulturnih ali gospodarskih nalog delajo propagando za boljševizem. Iсти svrhi tudi služijo številna potovanja čehoslovaških razumnikov v Rusijo. Čehoslovaška bo morala z odločno samoubrambo preprečiti, da ne postane pozorišče komunistične povodnji!

Prva brezverska šola na Poljskem. V Varšavi so nedavno odprli prvo šolo brez pouka v veri in brez verske vzgoje. Šola je kajpada zasebna ter je v upravi Poljske zveze svobodomislecev, plačujejo pa jo socialistične organizacije. To je nekaj novega za Poljsko, ki doslej takšne šole ni imela. Ljudstvo je ne mara, zagrizeni marksisti na Poljskem pa bi radi posnemali svoje marksistične brezbožniške bratce v Rusiji.

Japonci za evharistični kongres. Prihodnji svetovni evharistični kongres bo v Manili, glavnem mestu Filipinskega otočja (v Velikem oceanu vzhodno od Indije, južno od Kitajske, južno-zapadno od Japonske). Kristusa-Zveličarja v Najsvetejšem zakramantu nameravajo med drugimi narodi počastiti tudi Japonci. Za obilno udeležbo na tem narodnem roma-

ZDRAVO VINO IN MOST
z uporabo
KALIUM - META - BISULFITA
ZNAMKE »VINOBRAN«.
Navodila in vzorce pošilja brezplačno
TOVARNA »ZORKA« DD., SUBOTICA.

nju agitira poseben odbor, ki sta mu na čelu tokijski nadškof Chambon in japonski admiral Jamamoto, vrl katoličan. V oklicu, izdanem na japonski narod, se tuudi povdajo ozke vezi med Filipini ter Japonsko. V 16. in 17. stoletju so s Filipinov k toliški misjonarji prodirali na Japonsko, in ko je v tej državi izbruhnilo krvavo preganjanje kristjanov, so japonski katoličani iskali zavetja na Filipinah.

Verouk v strokovnih nadaljevalnih šolah. Teden se prične pouk v obrtnih in trgovskih strokovnih nadaljevalnih šolah. Na priporočilo škofijskih ordinarijatov v Ljubljani in v Mariboru, in na predlog predsedništva škofijskih konferenc v Zagrebu je ministrstvo za trgovino in industrijo odobrilo kot učbenike za vse navedene šole knjige: Alojzij Stroj: Kratka zgodovina katoliške Cerkve. Druga izdaja z 20 slikami. Cena 10 Din. Alojzij Stroj: Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih katoliške Cerkve. Tretja izdaja s 40 slikami. Cena 10 Din. Knjige se dobijo v Tiskarni sv. Cirila.

Dom duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem. Tečaj za žene ob od sobote 26. septembra do 30. septembra. Tečaj je namenjen za žene iz Trbovlj, priglasijo se pa lahko tudi še druge. — Za dekleta od sobote 10. do 14. oktobra.

Nesreča pri podiranju in padec z drevesa. V Morju pri Framu je bil zaposlen 30letni tesar Franc Koren s podiranjem drevja z drugimi delavci. Naenkrat se je zmuznila Korenovemu sosedu sekira iz rok in je priletela z vso močjo tesarju v desno nogo ter ga je hudo ranila. — V Razvanju pri Mariboru je padel z drevesa 14letni železničarjev sin Ivan Ledinek in je dobil težje notrajne poškodbe. Oba poškodovana so prepeljali v mariborsko bolnico.

Kol skozi nogo. S poda je skakal v slamo 12letni dijak Janko Berčič, sin strojnika v mariborski moški kaznilnici. Po nesreči je priletel na zaostren kol, ki je tičal skrit v slami. Kol se je zasadil fanti skozi stegno in so ga prepeljali v bolnišnico.

Bik ga je smrtno pritisnil k jaslu. — Karol Komperšek iz Žitnic v občini Jurjevski dol v Slovenskih goricah je hotel pri posestniku Jožefu Režonji popraviti jasli, h katerim je bil privezan bik. Bik je Komperšeka tako pritisnil k jaslu, da mu je počil želodec in je tesar umrl po preteku sedmih ur. Režonja je Komperšeka opazjal na bikovo razdraženost in je hotel bika odstraniti. Tesar je prišel s popravilom v gospodarjevi odsotnosti in radi tega je došlo do smrtne nesreče.

Padel pod voz. Vsled splašenja vola je padel pod voz 68letni Matija Kocjan iz Gornjega Jakobskega dola v Slovenskih goricah. Zlomil si je levo nogo in si stril rebra.

Poškodovan vsled padca pod voz. V ptujsko bolnico so spravili 32letnega viščarja Antona Kocmura od Sv. Urbana pri Ptaju. Omenjeni je padel pod z gramožom naložen voz, ki mu je hudo poškodoval desno nogo.

Padel z motornega kolesa in si pretresel možgane. V Rogoznici pri Ptaju je padel z motornega kolesa in si je pretresel možgane 46letni trgovec Martin Vrabl.

Nevaren obstrel vsled neprevidnosti. V mariborsko bolnico je bil predan s kroglo v trebuhu 39letni Ivan Javornik, posestnik v Slivnici. Neprevidno je ravnal z re-

Starisci, ki dajete denar za šolske potrebsčine, opozorite svoje otroke, da kupujejo v Tiskarni sv. Cirila!

NOVICE

Osebne vesti.

NAŠ KRALJ MED SLOVENSKIMI STA-JERCI.

Nenadoma je obiskal sredi minulega tedna naš mladi kralj kraje na severni meji. Z vlakom se je pripeljal do Ljutomerja, kjer je izstopil. Tamkaj ga je že čkal banovinski arhivar g. profesor Baš iz Maribora, ki je spremljal vladarja pri ogledu obmejnih krajev in ga je opozarjal na lepoto in razne znamenitosti. V Ljutomeru je sedel kralj v avto in je obiskal: Kapelo, Slatino-Radence, Radgono, Apače, Cmurek, Št. Ilj, in se je pripeljal 9. septembra v Maribor ob 11. uri dopoldne. V Mariboru je krenil na Slomšekov grob, kjer mu je razložil g. prof. Baš zsluge svetniškega vladike za Maribor in za celotno Slovenijo. Obisk Slomšekovega groba je napravil na Mariborčane najlepši utis. Pred starim mestnim pokopališčem, na katerem stoji Slomšekova kapelica z grobnico, se je hitro zbral precej občinstva in posebno še mladine. Mladi kralj je bil deležen navdušenih pozdravov. Za obiskom Slomšekovega groba se je odpeljal kralj po mestu, si je ogledal znamenito kopališče na Mariborskem otoku in krog poldne se je odpeljal proti Dravogradu. Na Otiškem vrhu ga je čkal dvorni vlak, v katerem se je peljal skozi Mislinjsko ter Savinjsko dolino. V Celju je stal dvorni vlak 10 minut. Viški gost je izstopil in so ga vsi navdu-

šeno pozdravljali. Iz Celja je odpeljal dvorni vlak na Bled, kjer se je mudila kraljeva družina na letovišču.

Slovenska škofa pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Sv. Miklavž pri Ormožu je rojstna župnija našega škofa g. dr. Ivana Tomiča. V sredo 9. septembra, po slovenskih 700letnice župnije Velika Nedelja, je popeljal naš vladika Ljubljanskega škofa g. dr. G. Rožmana v svojo rojstno faro in hišo pri Sv. Miklavžu.

Umrl v starosti 94 let. V Zagorju ob Savi je umrl tamošnji najstarejši domaćin Martin Drnovšek, star 94 let. Rodil se je leta 1843 kot sin revnega kmeta v Koščici v občini Polšnik. Udeležil se je znane bitke pri Kustoci leta 1866. Po vrnitvi od vojakov je najprej pomagal očetu na kmetiji. Leta 1875 je stopil v delo pri cinkarni, kjer so tedaj delali 12–15 ur dnevno. Pozneje je bil uslužben kot kurjač pri apnenicah do upokojitve v starosti 83 let. Imel je v zakonu sedem otrok, od katerih so nekateri že pomrli. Svoja zadnja leta je prebil pri svojem sinu Rudolfu, ki je rudarski nameščenec.

Nesreča.

Dve nesreči. V mariborsko bolnišnico so prepeljali 40letnega delavca Petra Peitler iz Gradišča, kateremu je padlo pri spravljanju lesa debelo bruno z voza na desno nogo in mu jo je zlomilo. — 26letni tekstilni delavec Artur Gabler je padel v Mariboru na voglu Betnavske in Jezdarske ulice v magdalenskem predmestju pod tovorni avtomobil, ki mu je šel preko obeh nog. S težkimi poškodbami so povzelenega oddali v mariborsko bolnico.

volverjem, ki se je sprožil in je zadel krogla neprevidneža v trebuh.

Sreča v nesreči. Na Marijin praznik 8. septembra ob 10. uri dopoldne je pribrzel osebni avto do železniške proge Krapina-Rogatec v Žurmancu blizu tekstilne tvornice. Voz je šofiral Anton Rosenfeld od mariborske tvrdke Zlatorog in stanjuoč v Ptiju. V avtomobilu so še bili: 56letni trgovec Robert Rosenfeld z ženo, 38letna Terezija Rosenfeld in zasebnica 51letna Marija Kosemburger. Anton Rosenfeld radi ovinka ni videl osebnega vlaka, ki je peljal iz Krapine proti Rogatcu. Avtomobil je zadel ob lokomotivo in se prevrnil na stran. Prednji del avtomobila je obležal proti cesti, ki vodi iz Ptuja, in je čisto razbit. Ljudje, ki so hiteli na pomoč, so bili prvotno prepričani, da so vsi potniki v avtomobilu ubiti. Pregled nesreče pa je

ugotovil, da si je gospa Rosenfeld zlomila desno nogo, poškodovana sta oba Rosenfelda, gospoj Kosemburger se ni zgo-

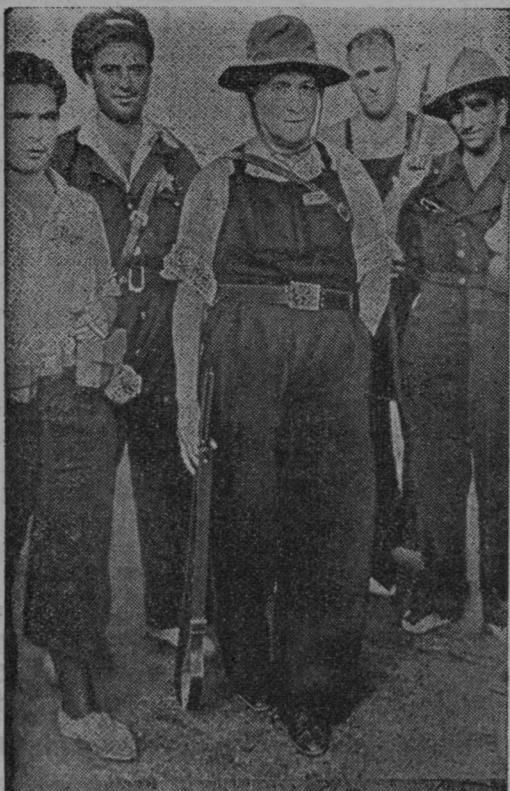
Zaročenka princa Bernharda Lippe-Briesterfela Julijana, princezinja holandska.

Zaročenec holandske princese Julijane — princ B. Lippe-Briesterfeld.

Angleška letalka Beryl Markham je sama preletela Atlantik. Spustila se je z letalom na tla v bližini Louisburga (Nova Škotska). Letalo se je sicer preobrnilo, letalki se pa ni zgodilo nič hudega.

Novi predsednik španske levičarske vlade v Madridu Caballeros, ki je ob enem vojni minister in poveljnik rdečih tolp.

Radi resnih nemirov v Palestini so vpoklicali na Angleškem rezerviste.

Komunistična milica v španskem mestu Barcelona na pohodu na bojišče.

Vse za vse šole bomo kupovali v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuju!

dilo nič. Ponesrečene je reševalni avto iz Ptuja prepeljal domov.

Dva usodna padca s kolesa. V Celju je padla 29letna služkinja Antonija Levec iz Št. Janža pri Velenju tako nesrečno s kolesa, da si je zlomila desno nogo in so jo spravili v celjsko bolnico. — Franc Perk, 21letni rudarski invalid iz Trbovelj, se je vozil s kolesom iz Ljubljane proti domu. Blizu Kala, kjer cesta močno pada, mu je odrekla zavora, padel je 5 m globoko ter si je zlomil levo nogo. Reveža so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Razne požarne nesreče. V vasi Tomačevo pri Ježici v ljubljanski okolici je uničil podtaknjen ogenj znano Jenkovo kopalisce s 70 kabinami. — Pri posestnici Pavli Kmetič v Spodnjih Račah je zgorelo ostrešje na hiši in znaša škoda 10.000 dinarjev.

Odtrgana skala zahtevala smrtno žrtev. Pri popravljanju jeza na Kokri pri Krajanu je smrtno ponesrečil 10. t. m. 28letni delavec Alojz Rejc iz Strahinja pri Naklem. Nenadoma se je utrgal velik kos skale, ki je zajel Rejca, ga pritisnil k hribu tako, da mu je eno nogo v kolku skoro čisto odlomilo, razen tega je dobil še hude notrajne poškodbe. Prepeljali so reveža v bolnico v Ljubljano, kjer je kmalu umrl.

Skala se je odtrgala. V Dolenji Straži pri Novem mestu se je te dni popoldne ob treh odtrgala z gorskega grebena Srebrnik dobrih 6000 kg težka skala in je zgrmela navzdol po hribu kakih 500 mdaleč. Na poti navzdol je pomandrala vse drevje, ki je bilo na poti, in en kozolec, ob katerem se je ustavila.

Sneženi plaz se zvalil v jezero. Iz Oslo na Norveškem poročajo, da se je zvalil v jezero Len nenadoma sneženi plaz. Jezero se je razlilo po okolici. Uničeni sta

Usodepolne spremnosti in čarovnije v banki.

Z denarjem ni dobro uganjati copernij. Vsaj drugim ne smemo zapati denarja, da bi uganjali z njim razna slepila. Kot izboren čarodej se je izkazal te dni moški, ki je stopil v veliko banko v Pragi, da bi zamenjal par angleških funтов za češke krone. Neznanec je govoril izborno angleški in mu je stregel tudi angleščine več bančni uradnik. Tuje se je zapestel z uradništvom v pogovor in med zabavo je pokazal pri blagajni zbranim marsikatero ročno spremnost. Tako n. pr. si je pustil izročiti neznanec od uradnika par bankovcev, katere je med izgovarjanjem nerazumljivih be-

popolnoma dve vasi in je utonilo vsled poplave 50 ljudi.

Razne novice.

Občinski svet v Slovenjgradcu je razpustila banska uprava. Vodstvo občine je poverjeno dr. Jožefu Piecej.

Starorimski vodovod od Frama do Hajdine pri Ptuju so odkrili. Krog današnje Hajdine je bil starorimski Ptuj, ki je bil v dobi rimskega cesarjev zelo važna vojaška postojanka. Starorimski Ptuj je bil preskrbljen s pitno vodo potom vodovoda, ki je začenjal v Framu od današnjega »Zlatega studenca«, ter je šel nato v ravni črti do Hajdine. Vodovod je obstajal iz kanala, ki je bil širok 60 cm, globok pa 45 cm. Ob vsaki strani kanala je bil 45 cm debel zid.

Naval na celjsko realno gimnazijo. Za šolsko leto 1936-37 se je vpisalo na celjsko realno gimnazijo 1022 dijakov. Od teh je 695 fantov in 327 deklet. Letos bo 70 učencev več nego lani in 123 več nogo leta 1934.

Neznan utopljenec v Savi. Iz Save pri Kresnicah so potegnili neznanega, 60—70 let starega utopljenca, ki je bil 2—3 dni v vodi.

Banovinska kmetijsko-gospodinjska šola na Mali Loki, p. Velika Loka na Dolenjskem, prične 33. novembra novo šolsko leto. Šola je enoletna, v katero se sprejemajo samo kmečka dekleta. Med šolskim letom ni nikakih počitnic, učenke stanujejo v zavodu, kjer se vrši tudi pouk. Oskrbovalnina znaša od 125 do 350 Din na mesec. Onim kmečkim dekletom pa, ki radi težkih gospodarskih razmer ne morejo plačati cele oskrbovalnine, podeljuje kr. banska uprava primerne štipendije. Pri sreskih kmetijskih oddorih naj prosilke, odnosno njih namestniki, za štipendije sami zaprosijo. Dekle, ki želi vstopiti v to šolo, mora biti staro 16 let in popolnoma zdravo.

Prihodnji »Putnikovi« izleti z autokarami. — 17. septembra: Graz (velesejem), 100 Din. — 17. do 18. septembra: Maria Zell, 200 Din. — 20. septembra: Rogaška Slatina, 45 Din. — 19. do 20. septembra: Graz (velesejem) dvodnevni

Ne reci: jutri!
Neguj že danes
svoje zobe
vzemi

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

izlet, 110 Din. — 24. do 27. septembra: Grossglockner in Salzburg, 380 Din. — 29. do 30. septembra: Maria Zell, 200 Din. — 2. do 7. oktobra: München čez Grossglockner, Innsbruck, Chiemsee itd., 690 Din.

Specijalist za kirurgijo šef primarij dr. Černič Mirko zopet redno ordinira od 8—9, 12—13 in 15—16 v sanatoriju v Mariboru, Gospodska ulica 49.

1100

Obžalovanja vredni slučaji.

Huda kazen za tihotapstvo. Mariborski cariniki so razkrinkali v dunajskem brzovlaku kot tihotapca pomožnega kuhanja v jedilnem vozlu Antona Bednarika iz Dunaja. Med kuhanjskim capjem je imel skritih 43 novih vžigalnikov, 400 kamenčkov in nekaj sto avstrijskih cigaret. Priznal je, da je hotel to blago vtihotapiti v Italijo. Kazen bo znašala 50.000 Din. Aretilari so kuhanja in njegovega pomočnika.

Mlad nepridiprav. Anton Kuhar, mesarski mojster v Slovenjgradcu, je 3. t. m.

Ciganka.

Povest iz domačih hribov.

16

»Franc, Franc! — To pa je preveč. Da moreš kaj takega reči! ... Sicer pa bi si bila jaz dejala, da te je samega kaj, da se boš ubranil in da ti zato ni treba ženske pomoči.«

»Ubrani se, če se moreš s praznimi rokami, ko je drugi z nožem nad teboj!«

»Tako nevarno menda ni bilo. Gotovo je zvita ciganica s svojimi ostrimi očmi videla, da ni hude nevarnosti; zato ti je pa zaigrala to komedijo.«

»Brez srca si. Pavla se je zame žrtvovala. Čudež je, da je ušla smrtni. Živiljenje mi je rešila. Ko bi nje ne bilo, bi bil že v grobu. Mnogo, mnogo sem ji dolžen.«

»Naj bo po tvojem! Nikjer pa ni zapisano, da jo moraš iz same hvaležnosti vzeti. Saj se ji lahko še kako drugače izkažeš: s kakim darilom ali že kako.«

»Dal sem ji besedo in sram bi me moral biti, če bi jo požrli.«

»Največjemu poštenjaku se primeri, da mora besedo požreti. Beseda še ni konj! Marsikdo se je za kako kravo, za kakega konja ali za les pogodil

in se je nato skesal. Je pač k onemu šel in od kupčice odstopil ter pošteno plačal, da oni ni imel škode — pa je bilo prav.«

»Če je zate bila ženitev kravja kupčija, zame ni. Jaz iščem srečo, ki jo le s Pavlo upam najti. Pavla ima vse lastnosti za dobro ženo in gospodinjo.«

»Hinavska je in polna ciganske zahrbitnosti. Videl boš, ko bo že prepozno.«

»Ti boš videla, da si pridno dekle strašno po krivem sodila.«

»Nikogar ne sodim po krivem, le to povem, kar je,« je pihala Pristovnica. »... Če je že res taka svetnica, samih čednosti polna, kakor se tebi vidi, je vendar ciganske krvi in ta kri bo prišla na tvoje otroke. Ko bo potem na Ravnah razsajala tropa ciganskih smrkovčkov, no, to bo tvoja sreča, da ti Bog pomagaj.«

Ravnjak je prebledel in se je ves stresel. Vendar se je hitro zbral in je zagrmel nad sestro:

»Zdaj pa je mera polna. Brigaj se za svoje smrkovce, mene pa pusti!«

»Saj te bom,« je zasikala. »Če že hočeš v nešrečo, pa zaleti se v njo! O pravem času sem te svarila. Zapomni si: boš že še videl! Pa nikar ne misli, da bom na ženitnino prišla!«

»Saj te nisem vabil in te tudi ne bom. Seveda! Saj imaš drugih svatov dovolj. Vsa

Svoji k svojim ne sme biti samo prazna beseda! Zato kupujte v Tiskarni sv. Cirila.

posial s 6750 Din mesarskega vajenca Franca T. k Sv. Antonu na Pohorje, da bi tamkaj prevzel in plačal dva para volov. Vajenec ni izpolnil mojstrovega načrila, ampak je izstopil v Vuhredu, od koder je krenil v Ribnico in v Maribor. V treh dneh je zapravil 4000 Din. Orožniki so mladega nepridiprava arretirali in izročili sodišču.

Obesil se je v Studencih pri Mariboru 43letni železniški sluga Ivan Korošec.

Kot kaznjeneč bo še obožen uboja v jetnišnici. V jetnišnici mariborskog okrožnega sodišča so našli zjutraj mrtvega 52letnega kaznjence Antona Uranjeka iz Ranč. Rajni je bil bolj slaboumen in je prestajal petmesečno zaporno kazen radi tativne. Ker je bila smrt po zunanjih znakih sumljiva, so ga raztelesili in ugotovili, da je podlegel nasilju in sicer vsled udarcev. Uranjekov sojetnik je priznal, da je slaboumneža v noči pretepel, ker ni dal miru. Sojetnik bo najbrž obožen — uboja.

Nočni vлом v trgovino. V noči na 11. t. m. je bilo od neznancev vlamljeno v trgovino z mešanim blagom, ki je last trgovca Franca Rudl v Barjem dolu v občini Rošpoh pri Mariboru. Vlomilci so odnesli gotovine 2000 Din ter razno blago. Skupna škoda znaša 10.000 Din.

S planko po glavi. V bolnico v Ptuj pripeljani 61letni viničar Jožef Matjašič od Sv. Lovrenca v Slov. goricah trdi, da ga je napadel brez vzroka neznan moški in ga je s planko težko poškodoval na glavi.

18letna služkinja skočila v Muro. Elišabeta Štefanec, 18letna služkinja iz občine Gornje Radgona, je bila uslužbena v gradu Rotenturm. Omenjena je skočila v Muro pri Radgoni radi neozdravljeni pljučne bolezni. Kmalu za mostom med Gor-

njo Radgono in Radgono so potegnili nesrečno dekline iz vode, a je že bila mrtva.

Tasta ubil. V Ženjaku pri Sv. Benediktu v Slov. goricah si nista bila dobra posestnik Jakob Ferk in njegov 83letni tast Janez Kramberger. Te dni je udrl pijani zet v sobo, v kateri je spal starček, in ga je ubil. Ubijalec se je sam javil orožnikom.

Uboj. V Dupleku pri Mariboru je ubil 13. t. m. s kamnom in motiko 52letnega poestnika Pavla Dvoršak hlapec, ki služi v Zgornjem Dupleku. Ubijalec je zgrešil zločin iz maščevanja, ker mu je baje Dvoršak nekoč v prepisu vrgel kramp v hrbet in ga je poškodoval.

Lobanje mu je prebil. S prebito lobanjo je bil oddan v mariborsko bolnico 24letni Franc Komar, delavec iz Zgornje Kaple pri Sv. Duhu na severni meji. Poškodovan trdi, da je dobil v noči s planko od neznanca udarec po glavi.

Nezaželen obisk v stanovanju učitelja. Pri Mariji Snežni so vdrli neznanci v stanovanje učitelja Friderika Majcen in so mu odnesli vso posteljnino. Vlom je bil izvršen, ko se je mudil učitelj v šoli.

Dva vloma. V Svečini v Slov. goricah je bilo vlamljeno v stanovanje posestnika Janeza Švingerja. Uzmoviči so odnesli 800 Din v gotovini ter več oblek, perila in drugih predmetov. — V Makolah je bilo ukradenih iz viničarije posestnika Jožefa Babšek 50 l vina, lovska puška in nekaj živil.

Napaden v spanju. V mariborsko bolnico so spravili 22letnega delavca Lovra Lipnika iz Kaple s tremi hudimi ranami na glavi. Izpovedal je, da ga je v spanju z nožem napadel neznanec in mu je pri zadjal tri rane na glavi ter mu je skoraj odrezal nos.

Sleparija z najdenim zlatim prstanom. Na mariborskih ulicah se je pojavljala lepo oblečen moški, ki je na spreten način vrgel pred kako boljšo žensko bleščeč prstan. Hitro je skočil za prstanom, ga pobral in začel njegovo dragocenost hvaliti ženski. Konečno je ponudil gospoj, da ji da prstan in bo molčal o najdbi, če mu izplača par kovačev ali pa stotak. Prstan

je bil seve iz medi in mesto s kamnom okrašen z ničvrednim steklom. V Mariboru mu je uspelo, da je prekanil na opisani način dve ženski. Iz Maribora je prestavil svoj goljufivi posel v Celje in Ljubljano, kjer je tudi osmeknil par žrtev. V Ljubljani je policija dognala, da se poslužuje sleparstva z zlatim prstanom že večkrat predkaznovani Štefan Kovaček, rodom iz Zagreba, katerega zasleduje oblast.

Otroku se vnela obleka pri padcu v ogenj. V Latkovi vasi pri Št. Pavlu pri Preboldu so pastirji kurili na paši. Prišel se je igrat k ognju štiriletni delavček sinček Stanko Plaskan. Fantek je padel v ogenj, vnela se mu je obleka in s hudimi opeklinami po celem telesu so ga spravili v bolnico v Celje.

Drzna vlamilca. V Kotredelu pri Zagorju ob Savi sta se splazila dva mlada klateža skozi okno hiše posestnika Jožefa Pirc ob času, ko so bili domači na polju. Premetala sta vse po hiši. Na dojenčka v zibelki sta nametala razno obleko. Ko je Pirčev sosed poklical domače na pomoci, sta jo lopova odkurila. Pirčevi so ju zasledovali, a sta začela streljati proti zasledovalcem. Pircu je bilo odnešenih 500 Din. Zlikovca zasledujejo orožniki.

Tako znajo mačkovci! V Debečem pri Litiji se je zgodil vse obsodbe vreden krvav slučaj, ki nam kaže, s kakimi surovostmi se še ponašajo slovenski mačkovci. Fantje so popivali na Javorju in so pri pijači politizirali. Rudar Antonijev s Pristave pri Stični je bil osem let na Hrvaškem in je bil za Mačka. 25letni mlinarjev sin Jožef Žurga, p. d. Balantinov iz Debečega, se je potegoval za dr. Korošca in njegovo politiko. Ko je pozneje za vinom politično zagrizenost podžgal še žganje, je mačkovec Antonijev zakričal: »Kaj je to na Hrvaškem koga ubiti! Nič zato, saj se vsak dan tam doli koljeno!« Po teh besedah je surovina sunil z nožem v srce Žurgovega pridnega fanta, ki se je zgrudil pri priči mrtev.

Beg iz življenja. Na železniškem prelazu v Ljubljani pri Tivolskem ribniku se

sorodovina tvoje črnuhlje bo prišla, vsa ciganska tropa, hahahaha!«

Odrinila je stol, naglo vstala in oddirjala, rezko se smejoč, ne da bi se še ozrla.

Ravnjak je obsedel ves iz sebe. Zaman se je upiral: sestrine besede so ga vendarle močno prijele. Najbolj ga je zadelo, kar je rekla zaradi oklicevanja in zaradi otrok. Na to doslej ni mislil. Zaman se je tolažil: da je bila božja volja taka, da je prišla Pavla na Ravne; da jo je Bog očitno zato pripeljal, da mu reši življenje in da mu postane žena. Molila bosta, mnogo molila — on in Pavla —, vsa se bosta Bogu izročila; potem ni mogoče, da bi ju Bog ne obvaroval ciganskega preklestva. Toda bolj in bolj so ga strašile podobe, ki jih je zbudila sestrina jedka beseda.

Noč in dan so ga vznemirjale zle slutnje in kar je prej spričo Pavline lepote, čednosti in dobrote skoraj že pozabil, mu je vstajalo živo pred oči: ciganka je, ciganka, ciganka... Ali ne bi bilo modreje, da bi zaroko razdril in dekle z denarjem bogato poplačal in potolažil? O, ne, ne! Če bi jo pustil, bi spravil sebe in njo v nesrečo. Saj ga ona ne ljubi nič manj kot on njo.

Po fari so marnji naraščali in Ravnjak je kmalu spoznal, da se ga najboljši prijatelji izogibljejo. Kadar se je kje prikazal, so ljudje staknili glave in si potihoma nekaj pripovedovali ter zijali vanj, kakor da je bogve kaj zagrešil. Na videz je vse to

prezrl, v srcu pa ga je grizlo tem bolj, ker je rad videl, da so ga ljudje hvalili.

Zopet mu je oživelog ogorčenje nad Pavlo. Ko bi bila ta držala jezik za zobmi, bi bilo šlo vse po sreči. Bil bi šele zadnje dni povedal, kaj in kako misli, in bi se bil tako naglo oženil, da bi še nihče ziniti ne utegnil. Tako si je vtepjal, vendar sam sebi ni prav verjel.

Medtem mu je Pavla pisala. Pismo je bilo kratko: prisrčno ga je pozdravila in vsa v skrbih vprašala, kaj mu je. Odgovoril ji ni ničesar in tudi obiskal je ni. Kljub temu so mu misli vedno uhajale k nji in nje podoba mu je bila slejkoprej živo pred očmi.

Njegova zadrega pa je bila vse hujša. Bilo je očitno, da so neki skriti sovražniki hujskali proti njemu; ni pa mogel odkriti, kdo bi ti bili. Najbolj ga je žalilo, ko je videl, da so ga tudi občinski možje jeli po strani gledati. Pri neki seji mu je Stopar, ki je bil drugi svetovalec, kar v obraz dejal, da bi se zanj, ki je Ravnjak in bistriški župan, prav nič ne spodbil, če bi vzel ciganko. Tedaj se je razburil in je osorno velel, da ženitev ni nikakšna občinska zadeva, ampak njegova reč, v katero se nima nihče kaj vtikati. Odslej so bile seje kratke in suhoparne; možje so govorili, kar so morali, in so se naglo razhajali. Edino Osojnik je bil kakor prej; še bolj je

sed potegnil čisto drugim iz žepa. Uradniki so se navdušeno čudili, kaj da vse zna gostobredni Anglež, ki je bil še toliko ljubezni, da jim je raztolmačil nekatera slepila. Čez nekaj časa se je le poslovil tolikanj zabavnih gospod. Konečno pa je blagajnik ugotovil, da so bile tujčeve coprnije še večje, nego so mislili. Uspeло je Angležu, da je neopaženo izmaknil 4 bankovce po 5000 čK in zginil z njimi kot nagrado za zanimivo zabavo. Praška policija je ugotovila, da gre za mednarodnega čarodeja, ki je željajo največje uspehe s svojimi na najbolj spretni način izvedenimi slepili.

Študentje! Tudi vašim domaćim bo prav, ako boste povedali, da kupujete tam, kjer je za vas najugodnejše, to je v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptaju!

je vrgel pod vlak 35letni brezposelnih hlapec Lovrenc Šelovin, rojen v Hrenovici pri Postojni. V prostovoljno smrt pod vlak ga je nagnala brezposelnost.

Slovenska Krajina.

VELIK LJUDSKI SHOD STRANKE DR. A. KOROŠCA V GORNJI LENDAVI.

Goričanci! V nedeljo 27. septembra bude v Gornji Lendavi velik ljudski shod stranke g. dr. Korošca za naše lepo Goričko. Shod se bo vršil ob 11. uri na prostem pred cerkvijo. Slavnostni govorniki bodo: g. minister v pokolu Ivan Vesnjak in tajnik JRZ g. Marko Krajnc, kakor tudi še več drugih poznanih govornikov. Pohitimo zato vsi ta dan v Gornjo Lendavo, da tam, v srcu lepe Goričke, javno posvedočimo našo slovensko skupnost, dokažemo svojo zavednost in zvestobo do našega edinega voditelja g. dr. Korošca! Vsi, ki si želimo nazaj one boljše čase, ki so bili pod prejšnjo vladom g. dr. Antona Korošca, moramo 27. septembra v Gornjo Lendavo, da s tem podpremo našo dobro stvar in zahtevo.

Danes to vsi občutimo, da to malo svobode, ki nam jo je povrnih naš voditelj g. dr. Anton Korošec, hočejo spet izkoristiti v svoje mračne namene razni plačani komunistični, JNSarski in tudi Mačkovi agenti in agitatorji in pri tem obljuhbljajo vse mogoče stvari. Ni jim sicer do našega trpečega ljudstva, ampak bi samo radi preko tega ljudstva prišli do svojih nepoštenih in sebičnih namenov. Mi pa se ne damo več zapeljevati, ker vemo, da našemu kmečkemu ljudstvu ne bodo pomogli in dobro spravili ne komunistični, ne JNSarski, niti Mačkovi agentje. Od tuja nimamo prav ničesar pričakovati! Naše mesto in mesto vsakega poštenega slovenskega kmata je edinole v taboru dr. Antona Korošca!

Zato, Goričanci, pojdimo v nedeljo 27. septembra brez razlike v Gornjo Lendavo na veliki naš

shod in s tem dokažimo, da smo vsi Goričanci eno in da tesno drug ob drugem korakamo za našim voditeljem g. dr. Korošcem, ker vemo, da nas samo on more pripeljati do boljše in lepošči bodočnosti!

Renkovci. Na Marijin praznik 8. septembra je bila veselica v gostilni g. Ferka in so se moški tako zlasali, da so celo enemu zobe zbili.

Bogojina. Na praznik 8. septembra je daroval prvo sv. mašo p. Bojnec Engelbert iz Strehovec, ki je po poklicu frančiškan. Slabo vreme je služilo novomašniku, ali vseeno ga je veliko število vernikov spremljalo v prelepo bogojinsko cerkev. Vodil je novomašnika k oltarju domači g. plebanoš Hauko Jožef, asistirala sta ga. Zver Ivan in en redovnik iz Maribora. Pridigal je domači gospod iz zavoda, ki je marsikaj povedal za tolažbo novomašniku in tudi vernikom v korist.

Turnišče. Na Marijin praznik 8. septembra je bilo proščenje v Turnišču v prelepi cerkvi Marije pod Logom. Ob tej priliki je pridigal pri službi božji g. novomašnik Zver Ivan iz Lipe.

LUSTERI
bogata izbira
okusna izdelava
ugodne cene
domača tovarna
Ivan Paspa i sinovi, Zagreb
Cenike pošljemo na zahtevo

Turnišče. Poročila sta se g. Čižmažija Ivan z gdč. Kučko Barico iz Turnišča. Mlademu paru želimo obilo sreča v zakonu!

Poldrugo leto star fantiček utonil. V Trnju pri Črensovčih je strmoglavl v odsotnosti staršev v potok poldrugo leto stari sinček štefana Sarjaša, zidarskega pomočnika. V potoku je bil komaj 30 cm vode.

Zagoneten umor. V Sotini blizu madžarske meje so našli orožniki mrtvega in z razbito lobanjo delavca Antona Bička. Zločin je bil izvršen pred 14 dnevi in najbrž od tihotapcev, ki so imeli Bička pomotoma za graničarja. Rajni zapušča ženo in petero nepreskrbljenih otrok.

Tridnevna proslava 700letnice velikonedeljske župnije.

Sprejem velikega mojstra in prvi dan proslave.

Začetek velikonedeljskega jubileja je tvoril svečan sprejem velikega mojstra križniškega reda — opata Schälzky, ki je po prihodu v Prlekijo 5. septembra najprej obiskal ormoško bolnico, kjer so ga pozdravili redovni duhovniki s prijmom p. Valerijanom Učakom na čelu. Po kratkem odmoru v Ormožu se je odpeljal visoki gost proti Veliki Nedelji. Na meji velikonedeljske župnije je pričakalo velikega mojstra 60 konjenikov in 30 kolesarjev. Po pozdravu voditelja teh krepkih fantov se je peljal g. opat, spremajan od konjice in kolesarjev, že na večer proti župniški cerkvi, iz katere so ga od daleč pozdravljeni zvonovi in so mu grmeli v pozdrav strelji iz topičev.

Cela velikonedeljska župnija se je zbrala k svečanemu sprejemu.

V imenu župnije je spregovoril pozdravne besede domači g. župnik p. Gregor Cerar. Za njim je izrekel g. opatu dobrdošlico zastopnik občine. Ganljiva je bila pozdravna deklamacija Božice Medikove, katero sta spremljali dve mali dekletri, ki sta držali v rokah papeško in redovno zastavo. Velikega mojstra je ganil prisrčen ter veličasten sprejem. Zahvalil se je za izrečene pozdrave v latinskem, českem in nemškem jeziku, povdarjajoč, da bi naj Slovenci tudi za naprej varovali svoj največji zaklad — sv. vero.

Po končani zahvali g. opata se je pomaknil sprevod redovne in svetne duhovštine v res krasno ozaljšano cerkev. Veliki mojster je otvoril jubilejno sloves-

Zvočniki v službi uravnavanja prometa.

Pri zadnjih olimpijskih igrah v Berlinu so prvič postavili zvočnike v službo za uravnavanje prometa. Iz policijskih avtomobilov in kolodvorov so narekovali iz zvočnikov množicam pot. Ta prvi poskus se je sijajno obnesel. Sedaj prihaja že iz Londona sporočilo, da se je tudi angleška prestolica oprijela tega sredstva za boljšo uravnavo prometa. Na posebno nevarnih prometnih križiščih kodo za bodoče policiste zamenjali z zvočniki.

Signalne luči mesto železniških zatvornic.

V čehoslovaški razmišljajo o načrtu, da bi za bodoče zamenjali na

bil prijazen, tako da mu je bil Ravnjak iz srca hvaležen.

Na prihodnjo sejo ni prišel nihče drug kakor samo Osojnik. Po hinavsko se je kregal in udrihal po občinskih možeh, ki jih ni bilo. Ravnjaka je tako ujezilo, ko je videl, kako so se mu vsi razen Osojnika po robu postavili, da jih je že mislil okrajnemu načelniku zatožiti. Vendar si je še premislil in je za črno nedeljo sklical drugo sejo, na vabilih pa priponmil, da so na dnevnem redu važne in nujne zadeve. Tokrat so prišli vsi razen Osojnika, ki se je opravičil, da je bolan. Seja se je v redu izvršila, pri slučajnostih pa so se možje razburili. Stopar je namreč zopet načel županovo ženitev. Ko ga je ta spet kakor zadnjič zavrnil, da take reči ne spadajo na občinsko sejo, so se nekateri oglasili:

»Seveda spadajo! Kajpak!«

»Kako to, ha?« se je razvnemal župan.

»Takoč ti povem,« je dejal Stopar. »Gotovo imamo občinski možje pravico in dolžnost, da se pomenimo, ali bomo pustili, da se cigani tu naselijo.«

»Kaj? Kaj? Ne dam, da tako pljuvate name in na mojo družino!« je vpil Ravnjak, rdeč od jeze.

»Počakaj! Saj nas nisi prav razumel,« je miril stari Repnik, ki je bil eden najstarejših med možmi. »Ne mislimo tebe in tvoje družine. Če vzameš ciganko, se bodo še drugi cigani, deklečini sorodniki, pritepli in hoteli tu udomačiti.«

»Pavli nismo nasprotni... Pridno in čedno dekle je... Njej bi vsi privoščili,« so se po vrsti oglašali, »ko bi ne bila ciganskega rodu... Kjer je še do zdaj kak cigan dobil domovinsko pravico, povsod tam se jih je nabrala počasi cela tropa.«

»Da se kaj takega ne zgodi, zato bom že jaz skrbel,« je dejal Ravnjak.

»Saj tega še ne moreš ne. Kaj bo pa žena rekla? Sorodnikov se vendar ne more kar tako odreči.«

»Sorodnika nima nobenega.«

»Ha, le počakaj!... Čim se oženiš, ti bo prilezla vsa ciganska svojat... Vsi bodo hoteli biti s teboj v sorodu: ta bo rekel, da je Pavlin brat, druga, da je Pavlina bratranka in kaj še vse.«

»Psa bom naščul nanje, če bodo hodili okoli oglov.«

»Cigani se psov ne bojijo... Več ko jih naženeš, več ti jih pride... Po vsej Bistrici se bodo razkropili... in kradli bodo... in goljufali... in dan na dan prosili in beračili... in se hyalili, da so z Ravnicu v sorodu.«

»Menda ne bo težko, da se jih iznebimo in jih preženemo. Zakaj pa so orožniki?«

»Ha, to se ti ne bo posebno podalo, če boš z orožniki preganjal ženine sorodnike,« je zagodel Rutar, surov gorjanec.

nost s klicanjem sv. Duha, nakar je govoril s prižnico o župniji, ki je družina božjih otrok, p. Jože Šavora, vodja vajenškega doma iz Ljubljane.

Po slovesnih večernicah so zažareli z vseh okoliških gričev kresovi in tudi župna cerkev je oznanjala z lepo razsvetljavo, da je pričel pri Veliki Nedelji 700letni jubilej.

Žalibog je bilo v nedeljo zjutraj slabo vreme, ki je motilo svečanosti, katere so pričele z rano službo božjo. Zbranim vernikom je pridigal semiški župnik g. Rajner Erklavec. Lepo je govoril o župniku kot očetu župnije. Pri sv. daritvi ob 9. uri je imel pridigo prior pater Valerijan Učak. Njegove besede so se nanašale na sv. mašo, ki je središče krščanskega življenja v vsaki župniji. Za pridigo je služil pontifikalno sv. mašo ob asestenci redovne duhovštine veliki mojster — opat Robert Schälzky. Po končani sv. maši je bila zahvalnica za našega mladostnega kralja Petra II. ob prilikri njegovega rojstnega dne.

Igra »Naša apostola« je odpadla zaradi slabega vremena.

Drugi in tretji dan jubileja.

Drugi dan 700letnice 7. septembra je bil predvsem posvečen spominu vseh onih Velikonedeljčanov, ki so v tej dolgi dobi umrli. V nabito polni cerkvi je daroval slovensko črno sv. mašo ob 6. uri zjutraj p. prior Val. Učak. Po sv. maši je bila procesija na prenovljeno ter okrašeno pokopališče, kjer je govoril g. p. prior.

Popoldne krog 5. ure se je zbrala vsa župnija k slovesnemu sprejemu ljubljanskega škofa. Zvonovi so odzvonili. topiči so odgrmeli, ko sta vladiko pozdravila velikonedeljski g. župnik in škofov koroski rojak g. učitelj Kotnik. Sprevd je zavil po sprejemu v cerkev, kjer je imel pridigo o presv. Rešnjem Telesu središki g. župnik p. Alfonz Klemenčič. Po cerkevnom govoru se je številni narod razvil v nočno evharistično procesijo, ki se je pomikala skozi Veliko Nedeljo ob svitu bakel. V res veličastnem pohodu je nosil

»Če jih pri enem kraju naženeš, ti pri drugem spet prilezejo... Pregnati te zalege nisi kos.«

»Da, da, v desetih letih znamo imeti že prav čedno število ciganov na Bistrici,« jo je spet Rutar zasolil.

Ravnjak je menil, da letijo te besede na njegove bodoče otroke; živo je zardel in zaškripal z zobmi. Toda že so se oglasili drugi:

»Tako se nam bo zgodilo kakor onim na Beli... Da, tam so pred petdesetimi leti sprejeli neko ciganko z otrokom; danes pa je že čez sto ciganov, ki imajo vsi na Beli domovinsko pravico... Beljani pa plačujejo za njimi, da se jim črno dela pred očmi, take doklade imajo. Kaj mislite: toliko beračev in potepuhov na eni občini!«

Ko da bi mu s kolom po glavi razbijal, tako je bilo Ravnjaku. Nekaj časa se je še otepjal, potem pa je obsedel ves skrhan in malodušen. Da bi ga do kraja pritisnil, mu je Stopar tole zasolil:

»Občinski možje smo dolžni, da varujemo občino vsake škode. Ako ostaneš pri svoji nameri, nam ni druge, ko na glavarja se moramo obrniti.«

»Vsaj župana moramo dobiti drugega, takega, ki se ne bo s cigani bratil,« je zarogovil Rutar.

Tedaj je Ravnjak prebledel in se od jeze stresel. Pobral je klobuk in odropotal, ne da bi koga pozdravil.

Krajevne šolske odbore prosimo, da svoja naročila za šolske potrebštine posljejo na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Maribor ali v Ptuj.

Najsvetejše ljubljanski g. škof. Zvonovi so slovesno pritrkavali iz župne cerkve, kresi so svetili, rakete so švigale, pokalo je iz topičev in narod je ganljivo prepeval... Nočno procesijo je zaključil blagoslov.

Končala je proslava 7. septembra s posmenljivo igro »Naša apostola« na obširnem dvorišču križniške pristave.

Sklepne slovesnosti so se vrstile na Marijin praznik 8. septembra. Pred rano sv. mašo je pridigal središki kaplan p. Norbert Klement o nebeški Materi Mariji. Tiho sv. mašo, med katero so pristopali verniki v obilnem številu k mizi Gospodovi, je odslužil ljubljanski knezoškof.

Kmalu po rani sv. maši so pričakali na meji fare konjeniki in kolesarji našega nadpastirja, kjer mu je izrekel dobrodošlico g. Rajh. Ljudje iz sosednih župnij so prihiteli pod vodstvom duhovštine v procesijah, da pozdravijo s številno mla, dino svojega škofa. Po prisrčnem pozdravu z mahanjem z robčki so govorili vladiki v pozdrav: domači g. župnik, zastop-

nik občine, šole, gasilcev ter ljudskošolske mladeži.

Prevzvišeni se je zahvalil za prisrčni sprejem in se je podal z duhovniki na tribuno, na kateri je bil oltar in govorniški oder.

Številne množice je navduševal za župno cerkev kot skupni dom vseh župljanov ljubljanski škof. Po pridigi je odslužil tihom sv. mašo z ljudskim petjem in ob spremljevanjem središke godbe naš knezoškof.

Po službi božji je otvoril slavnostno zborovanje g. prior p. Učak. Po izrečenem pozdravu na cerkvene ter svetne dobrostojanstvenike so bile odposlane tri brzjavke: sv. očetu, kralju in velikemu mojstru. Sledil je govor našega nadpastirja. Za škofom so govorili: starešina srezkega sodišča v Mariboru g. dr. Lovrenčič, ki je kot slavnostni govornik obravnaval razmerje med župnijo ter javnim življnjem, ter za njim še zastopniki vseh župnih velikonedeljske dekanije.

Po končanem zborovanju je pel narod zahvalno pesem in naš vladika je podelil kot zaključek 700letnega tridnevnega jubileja navzočim množicam blagoslov z Najsvetejšim.

Popoldne je bila na križniški pristavi ponovitev igre »Naša apostola«, kateri sta prisostvovala oba slovenska škofa.

velike gospe Rožmarinke. Vljudno vabljeni vši prijatelji smeha in obenem pouka.

Zgornja Ponikva. Lepo se je obnesla 8. sept. cerkvena slovesnost na Gornji Ponikvi, ob kateri priliki je bila blagoslovljena nova fantovska zastava mladeniške organizacije. Zastava je krasno delo šolskih sester iz Maribora. Poleg številnih botrov in boterc je bil slavnostni boter tudi mestni župan celjski g. Mihelčič, kateri je tudi pri dopoldanski cerkveni proslavi imel na navzoče pomemben govor. Mladeniška organizacija je pod vodstvom Razdevšek Tileka popoldne vprizorila igro »Igra od dobrote«. Pri celodnevni proslavi je igrala rudarska godba iz Velenja. Mladeniški organizaciji za tako hiter napredok moramo le častitati!

Ko je prišel domov, so se ga posli kar prestrašili, tak je bil. Obraz mu je bil spačen, ne besede ni rekel, ni jedel nič, niti slekel se ni, kakor zmešan je letal ves večer po svoji čumnati gor in dol. Šele proti polnoči se je toliko umiril, da je začel trezno misliti.

Zivo se je spomnil vsega, kar so mu govorili občinski možje, spomnil tudi tega, kar mu je sestra nametala v obraz, vse bolj ga je navdajal strah pred sramoto in ponižanjem, ki ga je čakalo, in nič druga ni imel, da bi se bil branil pošastnih prikazni bodočnosti kakor svojo ranjeno ljubezen in sočutje z dekletom in besedo, ki jo ji je dal... V duši mu je divjal vihar in ga gnal skoraj v obup. Zdaj je bil videz, da je zmagala ljubezen; koj nato so mu zamačili srce strahovi, ki so jih zbudili neusmiljeni ljudje.

Najhujše se mu je zdelo to, da bi vsa reč prišla pred okrajnega glavarja. Okrajni glavar ga je zelo čislal in mu je že večkrat pokazal, koliko na njega da. Da bi ga pred tem osmešili, da bi ga ta moral grajati, morda celo odstraniti, to se je zdelo Ravnjaku bolj strašno ko vse drugo.

Dva dni in dve noči je vihrala burja v njegovu duši; potem je čast premagala ljubezen. Odločil se je, da se ciganke odreče in se z njo lepo pobota. Ta svoj sklep je takoj razdelil nekaterim občinskim možem, ki so ga po vsej fari razglasili.

(Dalje sledi.)

železniških prelazih do sedanje zatvornice s signalnimi svetilkami. Te luči bo mogoče vpeljati, ker se je že posredila tozadevna iznajdba nekemu češkemu inženjerju. Nova vpeljava bo posebno velikega pomena za avtomobiliste, katere bo v noči opozarjala na prihod vlakov in bo izostalo toliko trčenj avtomobilov z lokomotivami.

Indijanci so imenovali svoje pipe tobago.

Kolumb, odkritelj Amerike, je naobrnil to besedo na zelišče, katerega so palili Indijanci v svojih pipah in je krstil rastlino za tobaco. Naša beseda tabak je nastala iz omenjenega nerazumevanja.

Šmarje pri Jelšah. Letošnja počitniška sezona našega prosvetnega društva je pomenila začetek. Doslej so študentje v počitnicah vedno prinesli nekaj več življenja v dom celo v času, ko je bil uradno zaprt in ko naše prosvetno društvo ni smelo živeti. Letos je že vse kazalo, da bo ostal Katoliški dom ves čas zaprt, nekateri študentje so bili namreč dalj časa odsotni, vendar so nas tukaj predno so se razkropili po šolah, povabili na igro »Luč z gora«. Igra iz študentovskega življenja so nam podali z malimi izjemami študentje sami. Toliko domačih študentov še Katoliški dom menda nikdar ni združil pod svojo streho. Mnogi so tokrat sploh prvič stopili v ožji stik z našim domom in z življencem v njem. Pozdravljamo jih in jih prosimo, da se še vrnejo in dokažejo, da žive iz ljubstva za ljude. Igra je lepo uspela in je lahko žal vsem tistim, ki so ostali doma. Prav ugodno so jo ocenili tudi tisti, ki so jo videli v Celju, kjer so pač tehnična sredstva na odrumnogo boljša kot v Šmarju. Izmed društvenih odsekov je vsekakor najbolj delaven dekliški pod vodstvom Anderluhove Nežke. Drugim odsekom, zlasti fantovskemu, se močno pozna

»leta strahote«, ko so nam dom zaprli. Mnogo se nam jih je porazgubilo, mladih ni bilo, sedaj je začeti težko še posebno zato, ker nimamo med vso trško inteligenco nobenega, z izjemo g. kaplana Veseliča, ki bi hotel svoje sile posvetiti prosvetnemu delu.

»Ognjišče«, dekliško zavetišče slovenskih deklet v Zagrebu. Po likvidaciji dekliškega društva »Naš dom«, ki je imelo pet let lastno zavetišče in biro v Zagrebu, osnovano je letos novo zavetišče za naša dekleta pod imenom »Ognjišče«. Pravila so po g. banu potrjena, društveni prostori se nahajajo v Solovijski ulici 3, druga postaja s tramvajem štev. 8 od glavnega kolodvora, na križpotu Draškovičeve, Radišine in Solovijske ulice. Društvene sobe so lepo urejene s kopaličico in kuhinjo. Društvo ima na razpolago 20 postelj. Za dekleta, ki iščejo službo, ali so brez nje, so ti prostori pravi odmor in udobno zavetje. Dekleta, ne pozabite na Solovijsko ulico štev. 3! Tudi dijakinja, ki študirate na zagrebški univerzi, ste dobrodošle! Za vas ima društvo po potrebi posebne sobe! Društvo vodijo dekleta sama pod nadzorom vodstva Marijine kongregacije slovenskih deklet v Zagrebu.

pomoč domačinov in tujcev je premagala vse težkoče. Sedaj je še samo treba poravnati odpotevne račune v skupni vrednosti okrog 15.000 D. Ako bo 20. septembra lepo vreme, pridite na razgled, v slabem vremenu se preloži slovesnost na 27. septembra!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Na angelsko nedeljo smo obhajali 50letnico pokopališke kapelice in 70letnico sedajnega pokopališča. Prostorno in lepo kapelico je dala postaviti popolnoma na svoje stroške tržanka-vdova Katarina Kariatec. Vsled velikega nasprotovanja nekaterih faranov je trajalo delo štiri leta. Dne 5. septembra 1886 je blagoslovil kapelo magdalenski dekan in častni kanonik Tomaž Rožanc. 50letnico smo obhajali s procesijo ob 10. uri od župnijske cerkve na pokopališče, s pridigo na prostem in s peto sv. mašo v kapelici. Pokopališče je bilo za ta dan lepo okinčano, skoraj tako, kakor o Vseh svetnikih. Žal, da je slabo vreme slovesnost močno pokvarilo, ker je ravno ob pričetku službe božje najhujše deževalo. Pokopališče je bilo blagoslovljeno 24. aprila 1866. Komaj 14 ovčic je bilo na njem pokopanih in že se jim je pridružil pastir, takratni župnik Miha Peserl. V 70 letih je umrl v župniji 3834 oseb. Od teh jih je pokopanih 3664 na domačem pokopališču, ostali pa zaradi bližine na pokopališčih sosednjih župnij. Po veri so vsi rimokatolični, samo dva sta grškokatoliške vere, eden pravoslavne, eden luteranske in eden mohamedanske vere. Da si bomo omenjeni obletnici bolj globoko vtisnili v spomin, sta v prvem tednu meseca septembra zamenjala svoji službeni mestni č. gg. kaplana Janko Petan in Ivan Voda; prvi iz Št. Lovrenca v Haloze, drugi od Sv. Andraža na Pohorje. Sedaj bodo menda zadovoljni in prsrečni tisti gotovi ljude, ki jim nikjer in nikdar ničesar ni po volji, ako ne gre vse po njihovi volji!

Grajena. Pod vurberškim gradom izvira potok Grajena, odtod tudi ime Grad-jena, in se izliva pod Ptujem v Dravo. Nemški pesnik Volfram Ešenbach je že več kot pred 700 leti omenjal ta potok v pesmi »Parsival«. Na sredini pota med Ptujem in Vurbergom je zdaj občina Grajena čez ta potok dala napraviti most, kateri je bil 8. septembra blagoslovjen v navzočnosti g. občinskega predstojnika, več odbornikov in drugega ljude. Največ truda za novi most je imel g. Franc Petek, zato bodi ta njemu in celemu občinskemu odboru izrečena dolžna javna zahvala!

Središče ob Dravi. Redek jubilej smo doživelki te dni v Središču, 100letnico Čurinove babice. Sto let, to je pač velika milost od Boga, posebno če je človek še tako pri moči in zdravju. Zanimivo je tudi to, da se je ta žena prvič v življenu na svoj stoletni rojstni dan peljala z avtomobilom in sicer k službi božji. Naj jo Vsemogočni še dolgo ohrani med nami, to našo najstarejšo faranko!

Male dole pri Vojniku. V splošnem se lahko trdi, da se razmere zboljšujejo, odkar vodi notranje ministrstvo mož poštenja in pravice, naš priljubljeni voditelj dr. Anton Korošec, ki nam je v vseh težkih bojih za slovensko stvar stal ob strani kot naš največji prijatelj. Sedanja vladata je na poštenosti zasnovana in tudi njeni uspehi so vidni. Narod bo podpiral vedno one, ki se tudi za njega trudijo, da mu po možnosti zboljšajo položaj. Ravno JNS vlade tega niso marale, da bi pomagale, temveč šlo jih je za svoje koristi. Pri sedanjih občinskih volitvah pa bomo temeljito obračunali z ostanki JNS, ko bomo vsi volilci oddali svoj glas za JRZ kandidata in s tem pokazali, da hočemo imeti v občinah poštene in značajne može, ki nam najupravljajo občine. Pojdimo vsi z energično silo

Odprta noč in dan so groba vrata.

Jarenina. V soboto 5. t. m. je mrtvaški zvon razglasil, da je vzela zadnje slovo preblaga in zgledna mamica gospa Julijana Knupleževa v Jarenini, kjer je legla 8. t. m. v svoj zadnji zemeljski dom, v grob ob ljubkih čričkovi hribčkih solnčnih Slovenskih goric. Plemenita bla-gopokojnica je vodila svoje otročice in ves svoj dragi dom po jasni poti ljubezni do Boga in blaženega miru do bližnjega. Iz njenih ust se ni nikoli slišala žaljiva beseda opravljanja, kaj šele obrekovanja. Njeno najljubše razvedrilo je bila lepa pesem v slavo Bogu in v veselje ljudem, in to še tudi, ko je že bila z materinskim in gospodinjskim skrbmi močno obremenjena. Bila je vneta zborna pevka pri Sv. Jakobu in še zadnji čas kot posestnica v Jarenini, kjer njen mož danes oskrbuje orglarsko službo. Zapusča soproga, tri hčerke in sina, ki dovršuje vseučilišče. Jasni zgled plemenite matere in gospodinje Julijane Knupleževe ostane v trajnem spominu Slovenskih goric.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. V pondeljek 7. t. m. je za vedno zatisnil svoje trudne oči Miha Klemenčič, kmet v Podgorcih. Pokojnik, ki je bil star šele komaj 54 let, je bil šaljive narave, pošten mož in skrben oče svoji družini. Iskal je zdravja v ptujski bolnišnici. Ker mu tam niso mogli pomagati, je šel v Maribor, pa tudi tam ni bilo pomoči zanj. Prišel je domov, kjer je po pardnevnem trpljenju Bogu vdano umrl. Pogreb se je vršil v sredo 9. t. m. ob obilni udeležbi

ljudstva. Na pokopališču se je poslovil od rajnega domači g. župnik. Pevci so mu zapeli na domu »Vigred«, na pokopališču pa »Gospod, daj mu mir«. Preostalom naše iskreno sožalje! — V nedeljo 6. t. m. pa smo pokopali Marijo Janžekovič iz Sterjanec. Rajna je bila najstarejša lenarčka župljanka, stara 93 let in mati banskega svetnika g. Alojza Janžekoviča. Naj v miru počiva!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Ni še minulo pol leta, ko smo pokopali Horvat Nežo iz Cvetkovec. V četrtek pa smo spremili na zadnji poti njenega moža Horvat Janeza, veleposestnika iz Cvetkovec. Rajni, ki je bil brat pokojnega velikonedeljskega dekana g. Friderika Horvata, je svojo bolezen prenašal potrežljivo in Bogu vdano. Bil je mož kremenitega značaja in blagega srca. Skoro 30 let je bil načelnik krajevne šolskega odbora pri Sv. Lenartu in večletni občinski odbornik. Pogreb, ki se je vršil v četrtek 10. t. m., je vodil č. g. Bratušek, dekan od Svetinj, ob asistenci štirih gg. duhovnikov. Pogreba se je udeležila večja množica ljudi, da so mu skazali s tem zadnjo čast. Domači pevci so mu zapeli »Vigred« in »Oh, kak pesem moja«. Hčerkama in sestri naše sožalje!

Podsreda. Kruta smrt je ugrabila v Gorjanah v župniji Podsreda 28letnega gospodarja Franca Dušič. Ob veliki udeležbi ljudev in splošni žalosti je bil zadnjo nedeljo pokopan. Naj mu sveti nebeška luč!

DOPISI

Sv. Pankracij na meji. Na kvaterno nedeljo 20. septembra se obhaja slovenska obletnica blagoslovitev razglednega stolpa in obenem pregled dovršenega dela. Ravno pred tem deževjem so se dokončala dela v podrobnostih. Streha na stolpu je vsa nova iz mecesnovega lesa, katerega so darovali domači kmetje, je bila sedaj prepleskana s minijum, ki je prevlečen s

srebrnim lakom. Tako je preskrbljeno za trpežnost na taki višini za dolga desetletja. Zidari so pobelili stolp, kar je starega zidu, novi dozidek 4.30 m je bil lani zariban s cementno malto v zarisih in tako se vidi od daleč sicer nekoliko temen ta zid, se bo pa sčasoma obledil tako, da pride lepo kamenje do pravega izraza. Hvala Bogu in vsem dobrotnikom, ki so pripomogli do dovršitve tako potrebnega stolpa na tej prelepi točki! Ko bo prilika nanesla, se bo objavilo vse delo v podrobnosti in tudi žrtve posameznikov, kakor v celoti. Lepo je bilo delo in tudi prav naporno, a dobra volja in blaga

v boj in povejmo vsem, da hočemo tako politiko, ki je poštena in pravična. To je: Volili bomo JRZ našega voditelja dr. Korošca.

Celje. V nedeljo 6. septembra sta se poročila v Celju v opatijski cerkvi g. Prelöžnik Anton, jetniški paznik-zvaničnik pri okrožnem sodišču v Mariboru, z gdč. Kolarič Zinko, jetniško pazničko-zvaničnico pri okrožnem sodišču v Celju. Priči: Kotnik Franc, železniški zvaničnik, ter Prajnik Peter, jetniški paznik-zvaničnik pri okrožnem sodišču v Celju. Častitamo in želimo obilo sreče!

Ponikva ob južni žel. ima v nedeljo 20. septembra občinske volitve. Borba je huda. Nosič kandidatne liste JRZ je g. Franjo Žličar. Za njo bodo glasovali vsi zvesti priatelji voditelja katoliških Slovencev g. dr. Antona Korošca. Nasprotno listo pod imenom Anton Štor je sestavil bivši Marušičev kandidat na Jeftičevi listi g. Ljudevit Komar. Za to listo agitirajo priatelji dr. Kramerja, dr. Marušiča in Puclja, kakor tudi mačkovci, marksisti in komunisti, nekaj brezposelnih in nekatoličanov. Sliši se, da se gotovim Ponikovljanim ta pisana družba zelo dopade. Radovedni smo, kakšno lice bo končno pokazala Ponikva, rojstna občina velikega Slomšeka.

št. Vid pri Grobelnem. Dne 20. septembra imamo pri nas občinske volitve. Volilci, zapomnite si, kdo je svoj čas prodal občino v Šmarje, kjer smo plačevali mesto 35%no občinsko doklado do 120%! Dne 20. septembra vsi na volišče in volimo listo Florjana Gajšek. Potom novega občinskega odbora bomo reševali naše gospodarsko vprašanje, hrvaško vprašanje pa si naj Hrvati sami rešijo tako, da ne bodo hodili k nam po koruzu, katero potrebujemo za naše ljudi. Živel dr. Korošec in ljudje, ki so nam zopet pripomogli do občine!

Sv. Vid pri Grobelnem. Sejem v št. Vidu pri Grobelnem bo namesto 20. t. m., ko je nedelja, v torek 22. septembra. Prodajalci in kupci povabljeni!

Šmarje pri Jelšah. Politično življenje je v naši občini silno živahno. 20. septembra se vršijo občinske volitve, ki so prve v našem srezu. Vršijo se stalno neprijavljeni posveti, za agitacijo se poslužujejo včasih gesel, ki močno dišijo po geslih raznih »ljudskih front«. Nekomu se je v gostilni celo zareklo, da bo treba s cerkvami tako narediti kot v Španiji. Opaža se, da se je nenadoma pojavila tudi pri nas »Slovenska zemlja«, o kateri smo pred kratkim čitali v »Slovencu« (iz pisma »Sekretariata komunistične partije za Slovenijo«): »Mi se ne ustavljamo samo na teh pregovorih, pač pa skušamo najti še druge legalne mogočnosti, da v eni formi pridejemo do ljudskih množic, in to je tisk. Mi smo publicirali (to je: ustanovili. op. ur.) »publicistični odbor« iz sledečih legalnih naših listov, katerih naloga je, dati pravilno našo smer in taktilko naše enotne fronte svobode in enotne delavske stranke: »Delavski obzornik«, »Ljudska pravica«, »Mlada pota«, »Slovenska zemlja«, »Njiva«, »Gruda«. Mnogi radi nepoučenosti in iz osebnih nesporazumljenj nasledajo agitatorjem, ki se enkrat sklicujejo na Mačka, drugič pa ga zopet hočejo zatajiti. Toda za nas je jasno in izven dvoma, da bomo oddali svoj glas v nedeljo 20. septembra za listo g. Turka, ker nam ta lista ne zagotavlja samo, da bo občina dobila dobro vodstvo, ampak stoji v vrsti one politične organizacije, za katero se je odločila ogromna večina slovenskega naroda in jo je pripravil slovenski narodni voditelj g. dr. Korošec. Kakor smo mu izkazali zvestobo pri raznih državnozborskih volitvah s tem, da smo ostali doma, tako mu skažimo zvestobo sedaj s tem, da vsi enoglasno volimo listo JRZ.

S tem bomo dali našemu voditelju oporo v njegovem delu v Belgradu, da bo še bolj uspešno za ves slovenski narod in tudi za šmarski srez in za šmarsko občino! Komur pa se dopade bolj mačkovstvo, naj ga uganja na Hrvaškem. Mi spoštujemo dr. Mačka, dokler je onstran Sotle, pri nas pa ni ničesar izgubil in nima kaj iskat. Komur pa se hoče »ljudskih front«, naj izvoluti v Španijo, nas pa naj pusti pri miru! Vsem onim, ki nasedajo agitatorjem, pa kličemo: Spreglejte in 20. septembra oddajte glas za listo g. Turka!

Podsreda. God žalostne Matere božje bodemo praznovali v nedeljo 20. septembra na Stari Sv. gori. V ta namen se bo vršilo cerkveno opravilo ob šestih in slovesno sv. opravilo ob desetih, obakrat združeno s pridigo. Že od nekdaj je na rod častil žalostno Mater božjo na tej znani »Bližnji Sveti gori«, zato se spodobi, da se znamo tudi v teh žalostnih časih približati Materi tolažbe. Vsled opravila na gori odpade tudi takozvani kvaterni shod v Koprišnici. — Jesen nam vrača sadove, pa se niso pokazali tako hvaležni, kot smo pričakovali. Že pri pšenici je manjkala polovica, pa smo upali, da se poboljša krompir. Pa jo je krenil tudi ta po slabih letini, sicer vinogradu pa ni zameriti, ker že celo leto dokazuje prestopno leto, ko je vse malo spremenjeno in prestavljen, tako tudi ni grozjava, namesto da bi ga bilo. Neprijetne in bridke izpremembe. Sicer pa toliko upamo, da se bomo preživel. Bog daj le daj ljubo zdravje! Sv. Florjan nas ognja varuj, mi pa bomo skromno živel in prosili, prizanesi nam, o Gospod! Kogar srce vleče, na Goro naj prideče. kjer bomo v nedeljo vse bridkosti Materi žalostni odkrili. Na svidenje!

Peter Rešetar rešetari.

JNS štrajka! Ko sem se zanimal, kako je to, da JNS ne vlagajo kandidatnih list za občinske volitve, sem izvedel, da se je odločila — štrajkati.

Ljudska fronta se je razbila. S takim pompon so se zagnali. Mislil sem, da bodo najmanj vse občine dobili v roke. Posebno še, ko so se vsi zvezali, ki so proti ljudstvu. Sedaj sem pa prejel obvestilo, da so se skregali na življenje in smrt. Iskal sem vzroke in ugotovil, da se v tej fronti godi ravno narobe, kakor se je godilo med svetovno vojno v fronti. Tedaj je vsak hotel biti kolikor mogoče zadaj, zdaj pa v tej fronti hoče vsak biti kolikor mogoče spredaj, pa seveda ne gre, da bi vsaka občina imela po deset županov.

Kje je ta kraj? Dobil sem pismo, da je na neki veselici tamošnji domači frizer, ki nosi sicer znake nacionalnih organizacij, je pa precej deutschgesinnt, vpričo orožnika zaklical: Doli Korošec! Ta človek misli, da bo lahko nemotenno še dalje ljudi za lase držal in jih bril. Tako, ko izvem, kje je ta kraj, pride tja in ga bom jaz za lase, pa prav krepko.

Novi občinski dohodki! Novi občinski odbori bodo morali skrbeti tudi za nove občinske dohodke, da bodo mogli svoje programe izvršiti. Zato sem tudi jaz gledal na to, da dam v tem oziru kak dober svet. Priporočam vsem občinskim odborom, da uvedejo novo občinsko davščino. Vsak, ki je pristaš JNS, naj plačuje letno po 100 Din, kdor je za ljudsko fronto, naj plačuje po 200 Din, denar se pa porabi za socijalne namene. Kajti ti ljudje sedaj pred volitvami toliko obljudujejo, da bo mogoče to izvesti, če se za te njihove obljudbe napravi tudi poseben davek. Na vsako njihovo laž pa naložite tudi po

100 Din, teh je pa toliko, da boste lahko skoraj vse občinske doklade odpravili.

Moj kolega Pero v nebesih. Za res še ne, toda v sanjah ga je pot tja pripeljala, tako mi je pravil. Pa mu je sv. Peter rekel: Dragi kolega, nič nisi še zrel za nebesa, moraš postati še poprej častni predsednik JNS, glej, da se bo to kmalu zgodilo. Potem pa se oglasi, da vidim, če si se kaj poboljšal. Pero je bil zaradi teh sanj silno žalosten in je vprašal Uzunoviča, če misli še dolgo držati mesto častnega predsednika JNS. Ta pa je odgovoril, da bi rad še dolgo ostal, samo da ne ve, če je res to mesto — častno mesto!

Cepljenje proti rdečici. Nekateri mladiči, posebno na visoki šoli v Ljubljani, ki jo naš narod s tako težavo vzdržuje, so zboleli za posebno rdečico, ki se imenuje s tujim imenom kommunizem. Imam staro prakso, da je zoper rdečico najbolje cepljenje. Zoper to rdečico je uporabiti čisto navadno brezovo olje, ki se še nahaja v šibi.

Poslednjic vesti.

Politične novice iz naše države.

Važna izjava glede kmečkih dolgov. Kmetijski minister Stankovič je imel zadnjo nedeljo v Kikindi na zborovanju govor, v katerem se je bavil z zadevo kmečkih dolgov in je med drugim povdaril naslednje: »Uredba o uređitvi kmečkih dolgov je dogotovljena in bo izšla še tekom tega meseca. Važno na uredbi je dejstvo, da bo končnoveljavno uredila to vprašanje. Kmečke menice pri posameznih zasebnih bankah bodo prenešene na državne banke in sicer v tem slučaju na priviligerano agrarno banko. En del kmečkih dolgov bodo prevzela država. Dolžniki bodo razdeljeni na tri razrede. V prvem bodo spadali oni dolžniki, ki imajo dolbove pri denarnih zavodih, v drugi razred pridejo dolžniki pri kmečkih zadrugeh in v tretjem razredu bodo oni, ki dolgujejo zasebnikom, obrtnikom in trgovcem. Za vse te tri razrede kmečkih dolžnikov bo po novi uredbi uveden poseben način odplačevanja, ki se bo oziral na položaj upnika. Glede dolgov pri kmečkih zadrugeh se bo tako postopalo, kakor so zadruge same predlagale, ker so v tem slučaju kmetje sami upniki in dolžniki. Z ozirom na odpis dolgov se bo napravila razlika med dolžniki z velikimi svotami ter z manjšimi dolgovimi. Odpis manjših dolgov se bo držal gotovega predpisa, pri večjih pa pride v poštev vprašanje vsakega posameznega dolžnika. Vprašanje kmečkih dolgov se ne sme rešiti samo v tem smislu, da bo kmet razdolžen, ampak tudi s ciljem, da bode kmetu zopet vrnjena sposobnost za kredit.«

Domače novice.

Čestitka Nj. Vel. kralju. Prosvetna zveza v Mariboru je poslala Njeg. Vel. kralju Petru II. čestitke k njegovemu rojstnemu dnevu. Po najvišjem nalogu se je minister dvora v posebnem pismu, naslovljenem na predsednika dr. Josipa Hohnjeca zahvalil Prosvetni zvezi kot matici katoliških društev.

Citatelje našega lista, ki imajo svoje otroke v celjskih šolah, vladno opozarjam, da ima Mohorjeva knjigarna v Celju v zalogni vse šolske knjige in šolske potrebščine za vse šole. Izbriga je velika, cene so nizke, zato kupujte v Mohorjevi knjigarni!

1108

Predmestni požar. Zadnjo nedeljo je pogorelo veliko gospodarsko poslopje pri Grogu na Grabnu v kamniškem predmestju. Rešili so živino. Gasilci so preprečili razmah ognja.

Pojasnilo h krvavemu dogodku v Dupleku pri Mariboru. Spredaj poročamo o krvavem dejanju, ki se je odigralo v Dupleku in je bil obživiljen posestnik Pavel Dvoršak. Preiskava je ugotovila, da se je vračal Dvoršak zadnjo soboto pisan z vozom iz Maribora. Ko se je pripeljal mimo posestnika Koprivnika, ki je bil pred nedavnim še orožnik in je imel z Dvorškom opravka radi tativne, ga je pričel Dvoršak zmerjati. Ko je to slišal Koprivnikov hlapec Herman Vohak, je prišel z dvorišča na cesto. Tudi temu je zalučal Dvoršak v obraz nekaj psovki iz Jeze, ker ga je Vohak izdal radi kraje. Vohak je pobral kamen in ga je vrgel za Dvorškom. Udaril ga je še s kolom po glavi in hrbitu. Dvoršak je skočil z voza in ker je bil pisan, je padel in kolo mu je šlo čez glavo. S počeno lobanjo so ga spravili v mariborsko bolnico, kjer je 13. t. m. v noči umrl.

Podlegel padcu z motornega kolesa. Beležili smo že vest, da je padel pri Ptiju z motornega kolesa trgovec Martin Vrabl in se je hudo poškodoval. Prepeljali so ga v nezavestnem stanju v ptujsko bolnico, kjer mu niso mogli pomagati in je umrl.

Za 100.000 Din požarne škode. Dne 14. t. m. kmalu po polnoči je izbruhnil ogenj v Selnicu ob Dravi v trgovini z mešanim blagom Ferda Jagriča. Vse blago, ki je bilo v trgovini, je zgorelo, ali je pa sicer uničeno ter znaša škoda 100.000 Din.

Krog zadeve z mrtvo žensko. Neznan moški je pripeljal najprej pred ptujsko bolnico in nato pa v mrtvašnico na mestnem pokopališču neznano žensko. Truplo so raztelesili in je našel zdravnik v želodcu mišnico. Najbrž se je zastrupila sama. Dne 14. t. m. so se zglastili v Ptiju sorodniki rajne in so izjavili, da gre za Marijo Novak, posestnico iz Teršetincev v občini Koračice v Slov. goricah.

Prireditve.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo 27. septembra se vrši popoldne po večernicah v cerkveni dvorani ustanovni občni zbor Slovenske Straže za lenarsko dekanijo z zelo izbranim in vitezanimivim vzporedom. Slavnostni govor bo imel predsednik prof. dr. Franc Sušnik. Vsi prijatelji obrambe naše zemlje, našega jezika, naših narodnih svetinj iz vseh župnij dekanije prav iskreno vabljeni! Pridite v velikem številu, da se navdušimo za obrambno delo, da ostane, kar je naše, tudi v bodoče naše — slovensko!

Zgornja Polskava. Slovensko izobraževalno društvo »Skala« priredi v nedeljo 27. septembra točno ob pol štirih popoldne v dvorani g. Cizelj veseloigro »Izgubljen in zopet najden mož« v treh dejanjih.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Z velikimi žrtvami si je naše ljudstvo gradilo v letošnjem letu novi Cerkveni dom, ki naj služi tudi kulturni in prosveti. Našteli smo do 400 kulukarskih dni, to je prav častno število za našo župnijo. Ves stavbeni les so darovali domačini, tudi vse vožnje, in teh je bilo nad 70, so bile zastonjske. V nedeljo 6. septembra se je vršila blagoslovitev in otvoritev našega Cerkvenega doma. Sobotno večerno pokanje topičev je daleč na okrog oznanjalo radost dobrih faranov. V nedeljo je bil grič Sv. Andraža kakor veliko mravljišče poln ljudstva. Ob pol desetih je stopil na prižnico buditelj in idejni voditelj Slov. goric, naš dični č. g. Gomilšek, ki je z navdušeno besedo razlagal, v čem je krščanska kultura, ki sta jo nam prinesla naša svetnika sv. Ciril in sv. Metod. Popoldansko blagoslovitev je izvršil mil. g. proš iz Ptuja, preč. g. Greif. Domači pevski zbor je zapel občutno mogočno kantato »Naš prapor«, nakar je sledila ljudska

DANAŠNJE POLOŽNICE NISO NASE!

Danes prilagamo položnice na posebno prošnjo prevzetenega škofa dr. Ivana Gnidovca v Skoplju. Znano je vsem, s kakimi težavami se bori, da more v teh krajih širiti pravi Kristusov nauk. Ako mu more kdo pomagati, naj to storiti s kakim prispevkom. Vsak tudi najmanjši prispevek mu bo dobrodošel. Vsako dobro delo pa napravite v namen za beatifikacijo Ant. Mart. Slomšeka, ker v Skoplju Slomšeka visoko časte, saj so mu postavili spomenik v zidanju sirotišnice z naslovom »Slomšekov dom«.

igra »Za grunt«, ki naravno slika naše večkrat tako žalostne kmečke razmere.

Dopisi.

Sv. Barbara v Slov. goricah. V zadnji številki Vašega lista ste poročali o krvavem zločinu, ki se je zgodil v naši župniji in kojega nesrečna žrtve je postal 20letni posestniški sin Karl Škofič. Škofič ni obstreli Rudolf Dimnik, pač pa delavec Matija Brlič. Škofič in Brlič sta se sprla in Brlič se je s strehom branil. Trafiko pri posestniku Ivanu Dimnik ima njegov oče Feliks Sotler in k temu je prišel po cigarete Škofič. Toliko izpopolnjujemo naše zadnje poročilo, da se ne bo kdo čutil prizadetega po nedolžnem.

Gradišče. V nedeljo 6. t. m. se je vršila v našem obmernem kraju redka slovesnost, namreč blagoslovitev nove šole. Kljub slabemu vremenu se je udeležilo precej ljudi od blizu in daleč. Blagoslovil je šolo g. stolni prošt Maks Vraber iz Maribora, ki je daroval sv. mašo in razložil pomen blagoslovitve. Lepa hvala vsem činiteljem, ki so omogočili ali podpirali gradnjo te prepotrebne šole. Okoličani in Gradiščani, boste ponosni in naj vam ne bo žal truda in žrtve, ki ste jih doprinesli. S tem ste si postavili trajen spomenik, ki bo pričal poznam rodovom, da ste imeli smisel za omiko in pravstvo!

Slovenjgradec. Vodstvo pomožne pošte v Pamečah je s 16. t. m. ponovno izročeno g. inž. Vrhnjaku Vinku, posestniku in županu v Pamečah, ki je isto, oziroma njegov oče, upravljal že izza časa njene uvedbe pred 30 leti, a mu je bilo ob času Marušičevega banovanja pred dve in pol leti iz političnih razlogov odvzeto. S tem je popravljena tudi ta krivica.

Sv. Jurij pri Celju. 80letnico je obhajal v nedeljo, 13. t. m. Franc Gajšek, p. d. stari Pevec, brat g. Florjana Gajšek, bivšega banovinskega svetnika. Franc Gajšek je bil vedno varčen in vzoren gospodar, ki si je s pridnostjo lepo premoženje pridobil. Omožil je svoji dve hčeri že pred več leti na obširna posestva, svojemu sinu Martinu pa je izročil pred 10 leti svoje lepo posestvo.

Šmihel nad Mozirjem. žalostni so današnji časi za našega kmeta, vendar pa včasih tudi za njega pridejo veseli dnevi. Takšen dan je bila zadnja nedelja 13. t. m. Obhajala sta nmreč na ta dan vrla kmečka zakonska Janez in Ana Levko, p. d. Spodnji Vodovnik, zlato poroko, ženin v starosti 83 let, nevesta pa 73 let. Oba zlatoporočencema iz srca želimo, da bi ju Bog še nadalje ohranil pri zdravju in zadovoljnosti in jima podelil vse to, kar jima je v prekrasnem govoru v cerkvi voščil in želel domači č. g. župnik.

Planina pri Sevnici. Poročila sta se v sredo 16. t. m. France Gruden, učitelj, in Olga Špan, pos. hči. Pričala sta gg. Milko Križman in Henrik Kužnik. Poročil je ženinov rojak župnik g. Jakob Sajovič. Novoporočencema želimo prav obilo sreče!

Din 20-, Din 12-, Din 3'50

Opozarjamо čitatelje našega lista, da je apotečka Mr. Bahovec v Ljubljani stavila v promet znani »Planinka« čaj tudi v manjših omotih in sicer? veliki paket Din 20.—, polovični Din 12.—, poskušni omot Din 3.50. S tem je ustrezno željam široke publike, tako da vsakdo lahko kupi originalni »Planinka« čaj Mr. Bahovec, ne da bi se moral posluževati nadomestkov.

1121

SLUŽBE:

Sprejmem služkinjo v pomoč pri gospodinjstvu, najraje z dežele, Furlan, organist in krojač, Hoče.

1127

Sodarskega pomočnika sprejme Ramšak Josip, Maribor, Meljska cesta 10.

1142

Majerja, pridnega in zvestega, s 5 delavskimi močmi, 2 moška, za živino in polje, se išče. Dober prostor. Naslov v upravi lista.

1149

Iščem poštenega viničarja. Želim, da ima tudi starejšo žensko, mati, taščo. Ponudbe naslovit na trgovca Mačka v Slov. Bistrici.

1144

LOKALI IN STANOVANJA:

Sobo, kuhinjo, vrt za dve osebi odda Klemenčič, Sv. Peter.

1141

POSESTVA:

Mladi fant išče kmečki mlin v najem ali na obroke.

1139

Na dražbi se proda posestvo Štefana Severja v Spodnjih Poljčanah pri sreskem sodišču Slov. Bistrica dne 23. septembra 1936, ob 8. uri zjutraj, soba štev. 3. Najnižji ponudek Din 56.497.50.

1148

RAZNO:

Izplača se Vam kupiti sedaj koce, obleke, platno, blanel, žamet, sviterje itd., ker prodajamo zaradi preselitve najcenejše. Grajska starinarna manufaktura, Maribor, Trg svobode 1.

Novi šivalni stroji z okroglim čolničkom, šivajo naprej in nazaj, štikajo in štopajo, 10 let garancije, od Din 1950 naprej prodaja mehanik: Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. Istočasno kolesa, nova in rabljena, od 450 Din naprej. Zahtevajte brezplačne prospektne.

1146

Moške in ženske plašče, obleke, perilo, pletenine, slamnice, čevlje in pohištvo se najceneje kupi v starinarni Julija Novak, Maribor, Krčevina, Aleksandrova cesta 6.

1145

Prodam kompletno staro spalnico iz mehkega lesa za 500 Din. Maribor, Gospojna 4.

1140

Ako znate varčevati

Ako znate računati

Ako znate primerjati

Ako hočete biti dobro postreženi

potem kupujte razno manufaktурно blago edino le v priznano solidni

MANUFAKTURNI TRGOVINI

VALENTIN HLADIN

CELJE Prešernova 14

1143

Petančič Davorin:

Svete gore.**Povest.****Pesem zidarjev.**

»Tak z Lenčko, da ne bo nič na boljše, da jo je že zopet prijelo za hudo. Ženske so pravile včeraj po maši. Jemnasta, je sitna taka bolezen. Ni za življenje ni ne za smrt. Meta je regljala v Janeza, kakor nalašč v njega. On ni slutil ničesar hudega, pa je prijazno odgovoril.

»Hudo je res, pa bo Marija pomagala, ki zmore vse.«

Prestopil se je do stopnic, da bi zavil h gospodu.

»Pa ne to, da je z njo tako. Le to, ko je bila prej taka kot rožica, zdaj pa da vene in hira, to, to! Moral se ji je nekaj hudega dogoditi. Strah tako bolezen v človeka spravi, pravijo, jaz ne vem. Ravno na poročni dan jo je prvič...«

Janez se je vgreznal vase in zinil nepremišljeno:

»Žal mi je in Bog...« Tu se je spomnil, da se izdaja.

Starika je vzela besede, kakor denar.

»Pa je! On je lopov, tat in ubijavec. Oh, da ga kazen božja ne zadene, da strela ne pade vanj, strela božja!« je predla božje skele, kakor da bi bila ona Vsevedni.

Janez je pozdravil gospoda.

»Z delom, kdaj bomo začeli? Ko denarja ni, Grofica je dala, pa drugi nič. Pozabili so na svoje obljube. Janez je plamenel:

»Pa bom šel jaz na domove k romarjem in izterjal od njih, kar so dolžni Mariji! Samo pisanje mi dajte, da bodo verjeli, da je za njo in ne za me.«

Starček se je razveselil iz dna duše in razgrel s solzami v očeh:

»Sin, pojdi! Pisanje bom naredil za tebe, da ti ne bo nihče polen pred noge metal!«

Janez je odpovedal službo gospodi posvetni in se izročil za hlapca Mariji. Delo je bilo naporno in sitno radi ljudi, ki so dajali sicer, pa z nevoljo.

»Malo, da ne bo nič!« je prosil lepo in se priljubil. Odprt sreča je odprlo roke.

Čez mesec se je vrnil ves srčen in treščil pred gospoda vrečico žvenčečega drobiža.

»Toliko si nabral sam?«

»Marija je hodila zraven. Jaz sem izgovarjal samo, ona je govorila.«

»Zidali bomo, zidali!«

Prihodnji teden so se razvrščali vozovi po cesti v goro. Vozili so s tremi pari en voz kamenja. Zgodilo se je, da je živina popadala v trenutku na tla kakor mrtva. Pa so poklicali Marijo, da je pomagala. Živina je vstala in vozila, kakor da se ji ne bi nič zgodilo.

»Čudež!« so vpili in delali še bolj.

Pod lipo pa je kar mrgolelo ljudi in otrok. Nalagali so si kamenje v naročje in nosili na hrib k cerkvi. Tisti, ki so imeli posebne prošnje za zdravje in srečo, so kleče plezali po stopnišču do cerkve in okoli nje. Nekateri so storili to še po večkrat na dan. Hoteli so izsiliti pomoč od Matere gorske.

Roke so se gibale in noge premikale. Zlagali so vozove in nalagali kamenje sebi v breme.

Zidarji so prišli. Obdelovali so kamenje, trdo in krhko, da so čuli njihovo pesem daleč na okoli. Za ušesa pobožnih ljudi je to bila sveta pesem.

Miha se je pomešal med druge in nosil kamenje v košu na hrbtnu in polno naročje. Na večer, ko so drugi odšli, pa je plezal po kolenih. Mara ga je videla.

»Kdo ga je izpreobrnil?« jo je zanimalo.

Janez je delal ves dan in ponoči. Kje spi ni nihče vedel. Misliš so, da ima službo na gradu še vedno. Da nosi vso noč kamenje, ne bi nihče ne bil verjel.

Lenčka se je čutila zdravo zopet nekaj dni. Misliš je lahko in jasno. Hotelo se ji je, da bi živila zopet tisto življenje kot nekdaj. Polno skrbi in dela, misli

31 in načrtov. Na večere se je odmikala domaćim, ki so govorili po svoje. Kdo je vedel za vso globino njenih boli?

Takrat se je silno lepo večerilo. Sonce je poljubljalo cerkev še z zadnjimi žarki v slovo, od koder je vela vesela pesem zidarjev.

Lenčke ni vzdržalo. Na vrtu si je natrgala rož, belih in rdečih, da bi šla k Mariji in ji darovala. Čutila je, da bi ji morala tudi ona te dni nekaj pokloniti. Moči ni imela, da bi kamenje za novo cerkev na breg nosila.

Rože je tiščala na prsi in se prestopala v brežino, obdano s črno hosto. V njej ni bilo nič več dneva. Rože je položila na oltar in poklepnika v molitev. Tedaj pa se je začelo oživljati v njej vse pozabljeno... Jad in strah, žalost in bolest je vdrla vanjo, da ni mogla ostati pred oltarjem. Zbežala je in čutila s hitrostjo, kako ji raste v glavi zmesnjava. Treslo jo je in mrazilo. Izpadla ji je misel, zavrtelo se je v glavi in srcu in okoli... Zvrnila se je in padla po lesenih stopnicah, da so zabobnele.

Janez je nosil kamenje in goreče molil:

»Da bi Lenčka ozdravela, naj bo ta pot!«

Kamenje je zložil na stopnico in se sklonil k tlom.

»Nekdo se je ponesrečil.« Budil je, pa nič. Ogovarjal je, le rahlo hropenje.

»Umira!« Naložil si je v naročje umirajočega in letel skoro proti gorski hiši. Po desnici je čutil, da mu teče nekaj vročega.

Zleti v sobo in ne pogleda nikogar. Odloži breme na postelj in prisluhne:

»Še živi!« Pogleda v obraz in prepozna:

»Lenčka!«

Ona odpre oči počasi, ko ji zmoči čelo s hladno vodo.

»Janez!«

Kmalu so domači pri njej in Janez izgine.

Poljubi kri, ki se je zasušila na desnici...

V nedeljo potem so blagoslovili temeljni kamen. Na Gorah je bilo vse polno ljudi in tudi Janez med njimi. Ko se je končalo se je hotel vrniti, a oči biričeve so ga iskale.

»Z menoj greš!« mu je rekkel rezko.

Janez je premišljjal hip in se vdal.

»Grem!«

Šel je mirno za njim.

Na pragu gorske hiše je stala Lenčka, da bi videla ljudi. Kadar je zagledala biriča, je vedno vztrepetala.

In tedaj se je izpolnila njena slutnja...

»Birič in Janez...«

Janez je dobro videl zamah telesa in slišal padec...

Bratje in sestre.

V visokem poletju je bil na svetih Gorah čudovit mir. Mara je šla po trati od lipe in se čudila pokoju narave. Vse je mirovalo, le bele marjetice so drhtele. Odtrgala je cvet in si ga vtaknila med zobe.

»Naša Lenčka, kako trpi! Rahla je kot cvet. Kaj bi dala za njeno zdravje! Spanje, če treba, tudi življenje!«

Lojze je mazal voz in žvižgal po svoje.

»Kaj pa ti je, Mara, da si kisla?«

Mara mu je pogledala v dušo.

»Kaj si ti menda vesel!«

Ni upal reči, da je, ker bi lagal.

»Po žito grem z voli!« Hotel je pretrgati oni pogovor.

»Nisi vesel. Kaj ne, da ti je radi Lenčke hudo?«

Nemo je gledal v tla in delal kot bi se mudilo.

»Reci no kaj, saj nisi iz kamna!«

Tedaj ga je prijelo. Izdrli je ročico in jo stisnil Mari v roke.

»Zdaj udari po meni, na, po glavi! Bož daj!«

Prevzelo jo je, ker ni vedela, kaj hoče.

»Kaj ti je, Lojz, da besniš?«

»Udari me, da bo Lenčka zdrava!«

(Dalje sledi.)

List blaznežev.

Blaznica v Leicestru na Angleškem, ki je urejena samo za ženske bolnike, izdaja poseben list, ki ga od začetka do konca urejajo, tiskajo in odpošiljajo same bolnice. List ima mnogo rednih naročnikov in čitateljev po vsem Angleškem. Po mnenju zdravniških in časnikarskih strokovnjakov dokazuje ta list prav posebno nadarjenost blaznikov za časnikarsko delo. To bi se dalo razlagati z njihovim izredno tenkim čutom. List izhaja brez nadzorstva in brez cenzure, in vsebuje znanstvene članke, stalen roman, majhne podlistke in izredno mnogo pesmi, ki kažejo globlji občutek nego povprečne moderne angleške lirike.

V južni Afriki

so raztrgali levi v zadnjih letih 148 oseb in med temi 141 domačinov. Med 7 belokožci ni bilo niti eden kadilec.

107 letni italijski kmet

Giovanni Masco iz Lecca ima 198 potomcev.

Pri tekmovalni pojedini v Denverju v severnoameriški državi Colorado je pospravil zmagovalce v svoj želodec 4 kg mesa, 5 kg krompirja, 2 kg raznega peciva in 2.5 kg sadja.

116 let trajajoča pravda V poljski prestolici v Varšavi bodo zopet nadaljevali pravdo, ki je pričela pred 116 leti. Tedaj je dvignil tožbo proti državi radi mlina nekemu podeželu. posestnik. Prvi tožitelj in njegovi otroci so že davno prah in pepel. Daljni potomci so se začeli znova zanimati za zadevo, na koje zaključitev je vse radovedno.

Odkod kokoši?

Kakoši so, kakor znamo, prvotno tropske ptice (iz zelo vročih krajev). Izvirajo menda iz Indije. Šele v 1. stoletju po našem štetju so priseljevali Rimljani so si jih lahko privoščili. Rimski svečeniki so imeli navado, da so iz načina, kako so kokoši pobirale zrna, prerokovali bodočnost.

Ali ste res varni?

Mariskdo se hoče iznebiti zastopnika Vzajemne zavarovalnice ali »Karitas« z izgovorom: »Ne bom se zavaroval. Moj stan, moje delo ni nevarno.« Ali more kdo tako trditi. Nikdo na svetu. Življenje vsakega je negotovo,

Mizar pri stroju, klepar na strehi, šofer na avtomobilu, športnik na kolesu, uradnik na cesti, cerkovnik v zvoniku, duhovnik na potu k bolniku, gostilničar v gostilni, voznik na vozlu, delavec v delavnici, kmet na polju itd., vsakdo in povsod je v nevarnosti: doma, na cesti, na vozlu, na železnicu, na kolesu.

Pred dnevi so časopisi prinesli imena mrtvih, ob smerti katerih je »Karitas« zadnji čas izplačala zavarovalnino. Vseh je 27. Med njimi so stari in mladi, možje in žene, fantje in dekleta. Eni so umrli naravne smrti, drugi vsled kakih nesreč. Morda je tudi med njimi kateri misli, da je še varen pred smrtno, a danes je v grobu. Domači imajo ob izgubi vsaj to tolažbo, da jim je bila z zavarovalnino odvzeta briga za kritje pogrebnih in drugih stroškov.

Zavarujte sebe in domače čim prej pri »Karitas« da se glede bodočnosti rešite hudi skrbi. »Karitas« je že popolnoma zasidrana v ljudstvu. Vsak dan pristopi povprečno 20 novih članov (zavarovancev).

Stopite nemudoma k domačemu zastopniku »Karitas«, ali pa se obrnite (pismeno ali osebno) na vodstvo »Karitas« v Mariboru, Orožna ulica 8, in izpolnite ponudbo. Če ne premorate plačevanja višjih premij, se zavežite vsaj za 5 Din mesečne premije.

MALA OZNANILA**SLUŽBE:**

Viničarja, pridnega in poštenega, z večletnimi spričevali, s tremi prvovrstnimi delovnimi močmi, se sprejme. Avgusta Grundner, Poljčane. 1129

Pridnega učenca iz poštene hiše v starosti od 14 do 15 let sprejme pekarna Jos. Fluher pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. 1130

Služkinja z dežele, vajena vsakega dela, se sprejme: Maribor, Grajski trg 2. 1136

Viničarja s 4 delovnimi močmi sprejmem na Biželjsko. Lepo stanovanje, več njiv itd. Naslov v upravi lista. 1114

Sprejme se takoj v trgovsko hišo pošteno in zanesljivo dekle, vajeno vseh hišnih del ter kuhe. Franc Iglič, Breg pri Ptaju. 1124

Viničarja z najmanj 4 delavnimi močmi sprejme Josip Šerec, lastnik kavarne »Jadranc« v Mariboru. 1120

Sprejme se pridnega hlapca za oskrbovanje mlade živine in pomoč pri molži. Oskrbništvo Rogoza, dr. Scherbaum, p. Hoče. 1119

Najboljša reklama**za trgovce, obrtnike in zasebnike****so lepe tiskovine,**

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepkaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejsi izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

tiskarna sv. Cirila**v Mariboru, Koroška c. 5****CENIK IN VZORCI ZASTONJ**

Kmečko dekle, zdravo in pošteno, iščem takoj. Ptuj, Na tratah 1. 1118

Iščem hlapca, nastop takoj, pri živini in poljska dela. Kravos, Šmarjeta ob Pesnici. 1122

Iščem kuharico in gospodinjo, vajeno vrtnih del in živine. Vinko Stoklas, nadučitelj in posestnik, p. Sv. Andraž v Halozah. 1125

POSESTVA:

Vzamem v najem posestvo od 10 oralov naprej za polovico pridelkov ali pa za isto v gotovini. Naslov v upravi lista. 1116

Prodam arondirano posestvo 10 oralov: hiša, gospodarsko poslopje, njive, travniki, sadnoscnik in gozd. Cena po dogovoru. Avgusta Grundner, Poljčane. 1128

Prodam posestvo 18 oralov. Naslov v upravi lista. 1117

Okraina hranilnica v Kozjem proda dobro vpeljano gostilno v sredini trga Kozje s poslopji, kegljiščem in cirka 5 oralov zemlje. Cena je 165.000 Din. Plačilni pogoji ugodni. Kupnina se lahko poravnava tudi s knjižicami Okrajne hranilnice in Celjske mestne hranilnice. Pojasnila daje: Okrajna hranilnica v Kozjem. Ponudbe do 1. oktobra. 1109

RAZNO:

Preč. župni uradi in organisti, pozor! Adventne in roženvenske Marijine pesmi, božične, blagoslovne itd. razpošilja s povzetjem ali denar naprej: Fabijan Avguštin, organist. Jesenice, Gorenjsko. Ceniki na razpolago. 1132

Hranilnica Dravske banovine Maribor**Centrala: Maribor**

V lastni novi palači na oglu
Gospodske-Slovenske ulice.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštaferska hranilnica.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

MALA OZNANILA**RAZNO:**

Najcenejše in najmodernejše barhente in sviterje, kakor tudi najtrpežnejše podplate dobite pri Ivanu Meško, Sv. Boženka v Slov. g. 1133

Borove štuke za preše, 8 cm debele, late in šindel za strehe, vsake vrste suh, tesan in žagan les prodaja ali zamenja za dobro vino: Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 1138

**Umetni mlin in oljarna
Alojz Zorcic
na Bregu pri Ptaju**

se priporoča cenj. kmetovalcem za izmenjavo vseh vrst zrnja za najboljšo moko. Meljemo tudi na željo mešano zrnje in tako dobi kmetovalce moko iz svojega lastnega zrnja.

Izdelovati smo pričeli tudi dve vrsti ržene moke in sicer:

1. za 100 kg rži dajamo 70 kg lepe ržene moke;
2. za 100 kg rži dajamo 80 kg dobre ržene krušne moke;
3. za 100 kg rži dajamo 38 kg lepe ržene moke in 37 kg dobre ržene krušne moke, skupno 75 kg.

Pšenico izmenjam tudi na tri moke in sicer: za 100 kg pšenice dajamo 30 kg pšenične moke ostre Ogg, 20 kg pšenične moke štev. 0, 20 kg pšenične moke štev. 3. skupno 70 kg moke brez plačila.

Naznanjam tudi cenj. kmetovalcem, da izmenjam v moji menjalnici v Ptaju vse vrste zrnja za najboljšo moko, z istimi odstotki kakor na mlinu. Nakup vsakovrstnega zrnja po najvišji in prodaja moke in raznih otrobov po najnižji dnevni ceni.

1137

Se priporoča:

Alojz Zorcic**Mošt**

od grozdja, kakor vse sadne soke lahko trajno pripavite za uporabo skozi celo leto

BREZ VSAKIH APARATOV**BREZ STROKOVNE PRIPRAVE****BREZ IZGUBE ČASA**

s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**
odlična iznajdba današnje vede! Enostavno! Poceni!
Higijensko!

Odobreno po ministrstvu Poljoprivrede.
Navodilo in cenik pošilja brezplačno

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1.

1035

Za prihajajočo sezono priporoča v s e h v r s t 1099

nogaviccepo najnižji ceni.
Tov. zaloga nogavic»HIF« MARIBOR,
Aleksandrova 24**O G L A S I**v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

Ali ste že slišali, da dobite flanelo in platno od 5 Din. velike vestje od 28 Din, otročje od 15 Din, šivane odeje ročno delo od 69 Din naprej. Velika izbira vsake vrste blaga po zelo nizki cenl, v trgovini: Maria Penič, Maribor, Vetrinjska 9. 1135

Flanele 5 Din 1 m, ženski sviterji po 24 Din, otročji 12 Din, otročje kape 4.50 Din, samo pri Ivanu Meško, Sv. Boženka v Slov. g. 1134

Kupim vsako množino sliv na debelo po dnevni ceni. Kugy, Maribor, Frankopanova 14. 1123

Harmonij prodam 5 oktav, 650 Din. Organist, Sv. Peter, p. Podplat. 1115

Hranične knjižice vseh posojilnic in bank kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova cesta 40. Za odgovor 3 D v znamkah. 882

Zopet znižane cene: buret, svila že od 12 Din dobite v Trpinovem bazaru, Maribor, Vetrinjska ul. 15. 868

Uporabljajte**šolski**

ker je zelo
dober in poceni!

**VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA
V LJUBLJANI**

ZAVARUJE:**POŽAR****VLOM****STEKLO****KASKO****JAMSTVO****NEZGODE****ZVONOVI****ŽIVLJENJE****KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

167

**Denar naložite najbolje in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gospodska ulica 23 V Mariboru posojilnici
registrovana zadružna z neomejeno zavezo.**

Hranične vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
Stanje hraničnih vlog Din 53,000.000.—.

